

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای

مبارزه با فساد

مصوب ۱۳۸۵،۰۳،۲۱

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده میشود با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تبصره زیر به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد مصوب ۹ / ۸ / ۱۳۸۲ برابر با ۳۱ اکتبر ۲۰۰۳ مجمع عمومی سازمان ملل متحد مشتمل بر هفتاد و یک ماده به شرح پیوست ملحق شود و سند الحاق را نزد امین اسناد کنوانسیون (دبیرکل سازمان ملل متحد) تودیع نماید.

تبصره - جمهوری اسلامی ایران خود را ملتزم به ترتیبات موضوع بند (۲) ماده (۶۶) کنوانسیون در خصوص ارجاع هرگونه اختلاف ناشی از تفسیر یا اجراء آن که از طریق مذاکره حل و فصل نشود، به داوری یا دیوان بین المللی دادگستری نمی داند. ارجاع اختلاف به داوری یا دیوان بین المللی دادگستری صرفاً در صورت رضایت کلیه طرف های اختلاف ممکن می باشد.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد

(مصوب ۹ / ۸ / ۱۳۸۲ هجری شمسی برابر با ۳۱ اکتبر ۲۰۰۳ میلادی)

مقدمه

کشورهای عضو این کنوانسیون،

با ابراز نگرانی از وخامت، مشکلات و تهدیدات ناشی از فساد نسبت به ثبات و امنیت جوامع که به سنت ها و ارزش های دموکراسی، ارزش های اخلاقی و عدالت لطمه می زند و توسعه پایدار و حاکمیت قانون را به خطر می اندازد؛

همچنین با ابراز نگرانی در خصوص ارتباط بین فساد و سایر اشکال جرایم به ویژه جرایم سازمان یافته و جرایم اقتصادی از جمله پول شویی؛

همچنین با ابراز نگرانی بیشتر در باره موارد فساد که مقدار زیادی از ذخایر مالی را در بر می گیرد و سهم اساسی منابع کشورها را تشکیل می دهد و ثبات سیاسی و توسعه پایدار آن کشورها را تهدید می کند؛

با اعتقاد به این که فساد، دیگر يك موضوع داخلی نیست بلکه پدیده های فراملی است که بر تمامی جوامع و اقتصادها تأثیر می گذارد و همکاری بین المللی را جهت جلوگیری و کنترل آن با اهمیت می نماید؛

همچنین با اعتقاد به این که نگرش جامع و چند زمینهای جهت جلوگیری و مبارزه با فساد به نحو مؤثری ضروری می باشد؛

همچنین با اعتقاد به این که وجود کمک فنی می تواند نقش مهمی را در ارتقاء قابلیت کشورها از جمله از طریق تحکیم ظرفیت و ایجاد روش متداول جهت جلوگیری و مبارزه مؤثر با فساد، ایفا کند؛

با اعتقاد به این که کسب غیر قانونی ثروت فردی به ویژه می تواند به نهادهای مردم سالار، اقتصادهای ملی و حاکمیت قانون ضربه بزند؛

با عزم جلوگیری، کشف و ممانعت مؤثر از نقل و انتقال بین المللی دارایی هایی که به صورت غیرقانونی به دست آمده است و تحکیم همکاری های بین المللی در جهت بازگرداندن دارایی ها؛

با اذعان به اصول اساسی فرآیند قانونی مقتضی در جریان رسیدگی کیفری و رسیدگی های مدنی و اداری جهت داوری در خصوص حقوق مربوط به اموال؛

با در نظر داشتن این موضوع که پیشگیری و ریشه کنی فساد مسؤولیت تمامی کشورها است و این که آنها باید با یکدیگر و با حمایت و دخالت افراد و گروه های خارج از بخش دولتی مثل جامعه مدنی، سازمان های غیر دولتی و سازمان های جامعه مدار همکاری کنند، البته در صورتی که قرار باشد تلاش های آنها در این زمینه مؤثر باشد؛ با در نظر داشتن اصول مدیریت مناسب امور عمومی و اموال دولتی، عدالت، مسؤولیت و برابری در برابر قانون و ضرورت حفاظت از یکپارچگی و شکوفا کردن فرهنگ رد فساد؛

با تقدیر از کار کمیسیون پیشگیری از جرم و عدالت کیفری و دفتر جرم و مواد مخدر سازمان ملل متحد در زمینه پیشگیری و مبارزه با فساد؛

با یادآوری کارهای انجام شده به وسیله سایر سازمان های منطقه ای و بین المللی در این زمینه، از جمله فعالیت های اتحادیه آفریقا، شورای اروپا، شورای همکاری گمرکی (که به سازمان جهانی گمرک نیز معروف است)، اتحادیه اروپا، اتحادیه کشورهای عربی، سازمان توسعه و همکاری اقتصادی و سازمان کشورهای آمریکایی؛

با در نظر داشتن همراه با قدرانی از اسناد چندجانبه برای جلوگیری و مبارزه با فساد از جمله و به ویژه کنوانسیون مبارزه با فساد میان کشورهای آمریکایی مصوب ۲۹ مارس (۱۹۹۶) میلادی ۹ / ۱ / ۱۳۷۴ هجری شمسی سازمان کشورهای آمریکایی، کنوانسیون مبارزه با فساد مقام های جوامع اروپایی یا مقام های کشورهای عضو اتحادیه اروپا مصوب ۲۶ مه (۱۹۹۷) میلادی ۵ / ۳ / ۱۳۷۶ هجری شمسی شورای اتحادیه اروپا، کنوانسیون مبارزه با رشوه خواری مقام های دولتی خارجی در معاملات تجاری بین المللی مصوب ۲۷ نوامبر (۱۹۹۷) میلادی ۶ / ۹ / ۱۳۷۵ هجری شمسی، سازمان توسعه و همکاری اقتصادی، کنوانسیون حقوق کیفری در مورد فساد مصوب ۲۷ ژانویه (۱۹۹۹) میلادی ۷ / ۱۱ / ۱۳۷۷ هجری شمسی کار گروه وزیران شورای اروپا، کنوانسیون حقوق مدنی در مورد فساد مصوب ۴ نوامبر (۱۹۹۹) میلادی ۱۳ / ۸ / ۱۳۷۸ هجری شمسی کار گروه وزیران شورای اروپا و کنوانسیون اتحادیه آفریقا در مورد جلوگیری و مبارزه با فساد مصوب ۱۲ ژوئیه (۲۰۰۳) میلادی ۱۳۸۲ / ۴ / ۳۱ هجری شمسی اجلاس سران دولتها و کشورهای عضو اتحادیه آفریقا؛

با استقبال از لازم الاجراء شدن کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد مبارزه با جرایم سازمان یافته فراملی در تاریخ ۲۹ سپتامبر (۲۰۰۳) میلادی ۷ / ۷ / ۱۳۸۲ هجری شمسی، به شرح زیر توافق نموده اند:

فصل اول - مقررات عمومی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱**ماده ۱ - بیان اهداف**

اهداف این کنوانسیون عبارتند از:

الف - ارتقاء و تحکیم اقدامات جهت پیشگیری و مبارزه مؤثرتر و کارا تر با فساد.

ب - ارتقاء، تسهیل و حمایت از همکاری های بین المللی و کمک های فنی در زمینه پیشگیری و مبارزه با فساد از جمله بازگرداندن دارایی ها.

پ - ترغیب امانتداری، پاسخگویی و مدیریت مناسب امور عمومی و اموال دولتی.

ماده ۲ - کاربرد اصطلاحات

از نظر این کنوانسیون:

الف - «مقام دولتی» اطلاق میشود به:

۱ - هر شخصی که دارای شغل قانونگذاری، اجرایی، اداری یا قضایی در کشور عضو اعم از انتصابی یا انتخابی و دائم یا موقت باشد و حقوق دریافت کند یا نکند، صرف نظر از ارشدیت وی.

۲ - هر شخص دیگری که کار دولتی را انجام میدهد از جمله برای نهاد یا مؤسسات دولتی یا همان طور که در قانون داخلی کشور عضو تعریف شده است و همان گونه که در زمینه مربوط قانون کشور عضو بهکار رفته است، خدمات دولتی ارائه میدهد.

۳ - هر شخص دیگری که به عنوان «مقام دولتی» در قانون کشور عضو تعریف شده باشد، در هر حال از نظر بعضی از اقدامات مندرج در فصل (۲) این کنوانسیون، مقام دولتی به معنی شخصی است که یک کار دولتی را انجام میدهد یا همانطور که در قانون داخلی کشور عضو تعریف شده است و همانگونه که در زمینه مربوط قانون کشور عضو به کار رفته است خدمات دولتی ارائه میدهد.

ب - «مقام دولتی خارجی» به هر شخصی اطلاق میشود که شغل قانون گذاری، اجرایی، اداری یا قضایی یک کشور خارجی را اعم از انتصابی یا انتخابی برعهده دارد و هر شخصی که یک شغل دولتی را برای یک کشور خارجی از جمله یک نهاد یا مؤسسه دولتی انجام میدهد.

پ - «مقام یک سازمان عمومی بین المللی» به کارمند بین المللی یا هر شخصی اطلاق میشود که توسط چنین سازمانی مجاز میباشد از طرف آن سازمان اقدام نماید.

ت - «اموال» به داراییها از هر نوع اعم از مادی یا غیرمادی، منقول یا غیرمنقول، ملموس یا غیرملموس و اسناد قانونی یا اسناد مبین حق یا منافع در داراییهای مزبور اطلاق میشود.

ث - «عواید ناشی از جرم» به هر مالی اطلاق میشود که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم از طریق ارتکاب جرم به دست آید.

ج - «مسدود کردن» یا «ضبط»، به جلوگیری موقت از انتقال، تبدیل، فروش یا جابه جایی یا برعهده گرفتن موقت مسؤولیت اداره یا کنترل اموال براساس دستور صادره توسط دادگاه یا مرجع صلاحیت دار دیگر اطلاق میشود.

چ - «مصادره» که در موارد قابل اعمال شامل زیان و از دست دادن است به محرومیت دائم از اموال با حکم دادگاه یا مرجع صلاحیت دار دیگر اطلاق میشود.

ح - «جرم اصلی» به هر جرمی اطلاق میشود که در نتیجه آن، عوایدی حاصل شده است که ممکن است همانطور که در ماده (۲۳) این کنوانسیون تعریف شده است به صورت موضوع یک جرم در آید.

خ - «تحويل کنترل شده محموله» به فن تجویز ورود، گذر و خروج محموله های غیرقانونی یا مظنون، از قلمرو یک یا چند کشور با آگاهی و تحت نظارت مقامات صلاحیت دار آنها با هدف تحقیق و تفحص درباره یک جرم و شناسایی افراد دخیل در ارتکاب جرم اطلاق میشود.

ماده ۳ - دامنه شمول

۱ - این کنوانسیون طبق شرایط آن جهت پیشگیری، بررسی و پیگرد فساد و مسدود کردن، ضبط، مصادره و بازگرداندن عواید ناشی از جرایم موضوع این کنوانسیون بهکار خواهد رفت.

۲ - از نظر اجراء این کنوانسیون، در رابطه با جرایم احراز شده در آن، ضرورتی ندارد که حتماً منجر به خسارت یا لطمه به اموال دولتی شوند، مگر این که به صورت دیگری در آن بیان شده باشد.

ماده ۴ - حفظ حاکمیت

۱ - کشورهای عضو، تعهدات خود بر اساس این کنوانسیون را طبق اصول حاکمیت برابر و تمامیت ارضی کشورها و عدم دخالت در امور داخلی سایر کشورها انجام خواهند داد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۲ - هیچ چیز در این کنوانسیون، یک کشور عضو را محق نمینماید تا در قلمرو کشور دیگری اعمال صلاحیت و اجراء اموری را بنماید که منحصراً طبق قانون داخلی آن کشور برای مراجع آن کشور در نظر گرفته شده است.

فصل دوم - اقدامات پیشگیرانه**ماده ۵ - سیاست ها و اقدامات پیشگیری از فساد**

۱ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود، سیاست های مؤثر و هماهنگ ضد فساد را که مشارکت جامعه را ارتقاء میدهد و اصول حاکمیت قانون، مدیریت مناسب امور عمومی و اموال دولتی، یکپارچگی، شفافیت و مسؤولیتپذیری را منعکس میکند، توسعه داده و اجراء خواهد کرد یا به آنها ادامه خواهد داد.

۲ - هر کشور عضو، تلاش خواهد نمود تا اقدامات مؤثری را با هدف پیشگیری از فساد به عمل آورده و آنها را ترغیب کند.

۳ - هر کشور عضو، تلاش خواهد نمود تا به صورت متناوب اسناد قانونی مربوط و اقدامات اداری را از نظر تعیین کفایت آنها برای پیشگیری و مبارزه با فساد ارزیابی نماید.

۴ - کشورهای عضو، به نحو مقتضی و طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود با یکدیگر و سازمان های منطقه‌ای و بینالمللی مربوط در جهت ارتقاء و توسعه اقدامات موضوع این ماده همکاری خواهند نمود. این همکاری ممکن است مشارکت در پروژه‌ها و برنامه‌های بینالمللی با هدف پیشگیری از فساد را در بر گیرد.

ماده ۶ - نهاد یا نهادهای مسؤول پیشگیری از فساد

۱ - هر کشور عضو، براساس اصول اساسی نظام حقوقی یا در صورت اقتضاء، وجود نهاد یا نهادهایی را که به وسیله روش هایی مانند موارد زیر از فساد جلوگیری میکنند، تضمین خواهد کرد:

الف - اجراء سیاست های موضوع ماده (۵) این کنوانسیون و در صورت اقتضاء نظارت و هماهنگی اجراء آن سیاست ها.

ب - افزایش و نشر آگاهی درباره پیشگیری از فساد.

۲ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود، به نهاد یا نهادهای موضوع بند (۱) این ماده استقلال لازم را اعطاء خواهد نمود تا این نهاد یا نهادها را قادر سازد وظایف خود را فارغ از نفوذ غیرضروری به نحو مؤثری انجام دهند و منابع مادی لازم و کارکنان متخصص و آموزشی که چنین کارکنانی ممکن است نیاز داشته باشند تا وظایف خود را انجام دهند، تأمین خواهد نمود.

۳ - هر کشور عضو، نام و نشانی مرجع یا مراجعی را که ممکن است در توسعه و اجراء اقدامات ویژه جهت جلوگیری از فساد، سایر کشورهای عضو را یاری دهند، به دبیرکل سازمان ملل متحد اطلاع خواهد داد.

ماده ۷ - بخش دولتی

۱ - هر کشور عضو، در صورت اقتضاء، براساس اصول اساسی نظام حقوقی خود تلاش خواهد نمود تا نظام هایی را با ویژگی های زیر جهت استخدام، بهکارگیری، حفظ، ارتقاء و بازنشستگی کارمندان و در صورت اقتضاء سایر مقامات دولتی غیرمنتخب اتخاذ و حفظ کند و تحکیم بخشد:

الف - براساس اصول کارآیی، شفافیت و معیارهای هدفمند مثل شایستگی، برابری و استعداد باشند.

ب - شامل مراحل کافی جهت گزینش و آموزش افراد برای مقام های دولتی که به ویژه در برابر فساد آسیبپذیر هستند و در صورت اقتضاء چرخش کاری چنین افرادی برای مشاغل دیگر باشند.

پ - با در نظر گرفتن سطح توسعه اقتصادی کشور عضو، معیارهای پرداخت برابر و پاداش را ارتقاء دهد.

ت - برنامه‌های آموزشی و پرورشی را ارتقاء دهند تا آنها را قادر نمایند که الزامات اجراء مناسب، صحیح و آبرومند وظایف عمومی را برآورده نمایند و آموزش تخصصی و مناسب را ارائه دهند تا آگاهی های آنها رانسبت به خطرات فساد ذاتی در اجراء وظایفشان ارتقاء دهد. برنامه‌های مزبور ممکن است در موارد قابل اعمال، اشاره به استانداردها یا ضوابط رفتاری داشته باشد.

۲ - هر کشور عضو، مطابق با اهداف این کنوانسیون و طبق اصول اساسی قانون داخلی خود اتخاذ اقدامات قانونی و اداری مناسب را مدنظر قرار خواهد داد تا معیارهای مربوط به نامزدی و انتخاب جهت مشاغل دولتی را ارائه دهد.

۳ - هر کشور عضو، همچنین مطابق با اهداف این کنوانسیون و براساس اصول اساسی قانون داخلی خود اتخاذ اقدامات اداری و قانونی مقتضی را مدنظر قرار میدهد تا شفافیت در تأمین مالی نامزدها را برای مشاغل منتخب دولتی و درجایی که صدق کند تأمین مالی احزاب سیاسی را نیز ارتقاء دهد.

۴ - هر کشور عضو، براساس اصول قانون داخلی خود تلاش خواهد کرد تا نظام هایی که شفافیت را ارتقاء می دهد و از تنازع منافع جلوگیری می نماید، اتخاذ و حفظ کرده و تحکیم بخشد.

ماده ۸ - ضوابط مربوط به رفتار مقامات دولتی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

- ۱ - هر کشور عضو، به منظور مبارزه با فساد، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود یکپارچگی، صداقت و مسؤلیت را در بین مقامات دولتی خود ارتقاء خواهد داد.
- ۲ - هر کشور عضو، به ویژه تلاش خواهد نمود تا در چهارچوب نظام حقوقی و سازمانی خود مقررات یا استانداردهای رفتاری را جهت اجراء صحیح، آبرومندانه و مناسب عملکردهای دولتی بهکار برد.
- ۳ - هر کشور عضو، به منظور اجراء مفاد این ماده، در صورت اقتضاء براساس اصول اساسی نظام حقوقی خود، ابتکارات مربوط به سازمان های منطقه‌ای، بین منطقه‌ای و چندجانبه مثل ضوابط بینالمللی نحوه رفتار مقامات دولتی مندرج در ضمیمه قطعنامه شماره ۵۹/۵۱ مورخ دوازده دسامبر (۱۹۹۶) میلادی ۲۱/۹/۱۳۷۵ هجری شمسی مجمع عمومی را مدنظر قرار میدهد.
- ۴ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی قانون داخلی خود، برقراری اقدامات و نظام هایی را جهت تسهیل گزارش دهی فساد به مراجع مربوط توسط مقامات دولتی در موقعی که بهچنین اعمالی در اجراء وظایف خود برخورد مینمایند، مورد بررسی قرار خواهد داد.
- ۵ - هر کشور عضو، در صورت اقتضاء و طبق اصول اساسی قانون داخلی خود تلاش خواهد نمود تا اقدامات و نظام های مورد نیاز مقامات دولتی را ایجاد نماید تا در رابطه با فعالیت های بیرونی خود، استخدام، سرمایه‌گذاری، ذخایر مالی و هدایای کلان یا منافع که ممکن است از آن، تضاد منافع در رابطه با وظایف آنها به عنوان مقامات دولتی بروز کند، اظهاریهایی را برای مراجع مربوط تهیه نماید.
- ۶ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی قانون داخلی خود، اتخاذ اقدامات انضباطی و غیره را نسبت به مقامات دولتی که ضوابط یا مقررات برقرار شده براساس این ماده را نقض میکنند، مدنظر قرار خواهد داد.

ماده ۹ - کارپردازی دولتی و مدیریت منابع مالی دولتی

۱ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا نظام های کارپردازی مناسب را براساس شفافیت، رقابت و معیارهای عینی در تصمیمگیری که از جمله در رابطه با جلوگیری از فساد مؤثر هستند برقرار نماید. چنین نظام هایی که ممکن است آستانه ارزش های مقتضی را در اجراء، مورد توجه قرار دهد، از جمله موارد زیر را مدنظر قرار خواهند داد:

الف - توزیع عمومی اطلاعات مربوط به تشریفات کارپردازی و قراردادهای از جمله اطلاعات مربوط به دعوت برای مناقصه و اطلاعات مربوط درباره اعطاء قراردادها که برای مناقصه گذاران بالقوه وقت کافی را فراهم میآورد تا پیشنهادهای مناقصه خود را تهیه و ارائه دهند.

ب - برقراری شرایط مشارکت از جمله گزینش و معیار اعطاء و مقررات مناقصه و انتشار آنها از قبل.

پ - استفاده از اهداف و معیارهای از پیش تعیین شده جهت تصمیمات مربوط به کارپردازی دولتی به منظور تسهیل تأیید بعدی اجراء درست مقررات یا تشریفات.

ت - نظام مؤثر بررسی داخلی شامل نظام استیناف بهمنظور حصول اطمینان از وجود چاره جویی ها و راه چاره های قانونی در صورتی که قواعد یا تشریفات ایجاد شده به موجب این بند به اجراء در نیاید.

ث - در صورت اقتضاء اقداماتی جهت تنظیم مسائل مربوط به فرد مسؤل کارپردازی مثل اعلام سود در کارپردازی های دولتی ویژه، بررسی مراحل کاری و نیازهای آموزشی.

۲ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا شفافیت و مسؤلیتپذیری در مدیریت منابع مالی دولتی ارتقاء یابد. چنین اقداماتی از جمله موارد زیر را دربر خواهد گرفت:

الف - تشریفات تصویب بودجه داخلی.

ب - گزارش به موقع درآمدها و هزینهها.

پ - نظام حسابداری و ممیزی استاندارد و نظارت مربوط.

ت - نظام های مؤثر و کارایی مدیریت خطر و کنترل داخلی، و

ث - در صورت اقتضاء اقدام اصلاحی، در صورت عدم رعایت الزامات مقرر به موجب این بند.

۳ - هر کشور عضو، اقدامات اداری و مدنی را برحسب ضرورت طبق اصول اساسی قانون داخلی خود اتخاذ خواهد نمود تا یکپارچگی دفتر حسابرسی، سوابق، صورت حساب های مالی یا سایر اسناد مربوط به درآمدها و هزینههای عمومی حفظ و از مخدوش شدن چنین اسنادی جلوگیری شود.

ماده ۱۰ - گزارش دهی عمومی

هر کشور عضو، با مدنظر قرار دادن نیاز به مبارزه با فساد، طبق اصول اساسی قانون داخلی خود، برحسب ضرورت اقدامات لازم را اتخاذ خواهد نمود تا شفافیت در بخش دولتی از جمله به تشکیلات، عملکرد و فرآیندهای تصمیمگیری آن، ارتقاء یابد. چنین اقداماتی ممکن است از جمله موارد زیر را شامل شود:

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

الف - اتخاذ مراحل یا مقرراتی که به اعضاء جامعه امکان میدهد در صورت اقتضاء اطلاعاتی را در مورد تشکیلات، عملکرد و فرآیندهای تصمیمگیری مدیریت دولتی آن و با در نظر گرفتن حراست از زندگی خصوصی و دادههای شخصی، اطلاعاتی را در مورد تصمیمگیریها و اعمال قانونی که به کلیه اعضای جامعه مربوط میشود، به دست آورد.

ب - در صورت اقتضاء تسهیل تشریفات اداری به منظور تسهیل دسترسی عموم به نهادهای تصمیمگیر صلاحیت دار.

پ - انتشار اطلاعاتی که ممکن است گزارش های دوره های در خصوص خطرات فساد در مدیریت دولتی آن را در بر گیرد.

ماده ۱۱ - تدابیر مربوط به قوه قضاییه و واحدهای دادستانی

۱ - با در نظر گرفتن استقلال قضایی و نقش مهم آن در مبارزه با فساد، هر کشور عضو طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود و بدون خدشه وارد آمدن به استقلال قضایی، اقداماتی را اتخاذ خواهد نمود تا یکپارچگی تقویت شود و از فرصت های فساد در بین اعضای قوه قضاییه ممانعت به عمل آید. چنین اقداماتی ممکن است شامل قواعد در خصوص رفتار اعضای قوه قضاییه شود.

۲ - اقداماتی در همان راستا مثل مواردی که طبق بند (۱) این ماده اتخاذ شده است، ممکن است در واحد دادستانی در آن دسته از کشورهای عضو که در آنجا بخشی از قوه قضاییه را تشکیل نمی دهد، اما از استقلال شبیه قوه قضاییه برخوردار است معرفی و به اجرا در آید.

ماده ۱۲ - بخش خصوصی

۱ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی قوانین داخلی خود، اقداماتی را اتخاذ خواهد نمود تا از فساد بخش خصوصی جلوگیری کند، استانداردهای حسابرسی و ممیزی را در بخش خصوصی ارتقاء دهد و در صورت اقتضاء مجازات های مؤثر، بازدارنده مدنی، اداری یا کیفری مناسب را به خاطر قصور در پیروی از چنین اقداماتی، در نظر بگیرد.

۲ - اقدامات جهت دستیابی به این اهداف، ممکن است از جمله شامل موارد زیر شود:

الف - ارتقاء همکاری بین نهادهای مجری قانون و واحدهای خصوصی مربوط.

ب - ترغیب توسعه استانداردها و تشریفات طراحی شده جهت حفظ یکپارچگی واحدهای خصوصی مربوط از جمله نحوه رفتار جهت اجراء درست، آبرومندان و مناسب فعالیت های شغلی و کلیه حرف مربوط و جلوگیری از تنازع منافع و جهت ارتقاء استفاده از رویه های تجاری مناسب در بین مشاغل و در روابط قراردادی مشاغل با دولت.

پ - ارتقاء شفافیت در بین واحدهای خصوصی از جمله در صورت اقتضاء اقداماتی در خصوص هویت اشخاص حقیقی و حقوقی دخیل در ایجاد و مدیریت شخصیت حقوقی شرکت ها.

ت - پیشگیری از سوء استفاده از تشریفات مربوط به واحدهای خصوصی از جمله تشریفات مربوط به یارانها و پروانهای اعطاء شده توسط مراجع دولتی جهت فعالیت های بازرگانی.

ث - جلوگیری از تعارض منافع از طریق وضع محدودیت ها به نحو مقتضی و برای مدت معقولی بر فعالیت های حرفهای مقامات دولتی قبلی یا استخدام مقامات دولتی توسط بخش خصوصی بعد از استعفاء یا بازنشستگی در صورتی که چنین فعالیت ها یا استخدام ها بطور مستقیم به وظایفی مربوط شود که اینگونه مقامات دولتی در زمان تصدی برعهده یا بر آنها نظارت داشته اند.

ج - تضمین این که مؤسسات خصوصی با مدنظر قرار دادن ساختار و اندازه خود، کنترل های ممیزی داخلی کافی جهت کمک به جلوگیری و کشف فساد را دارند و این که حساب ها و صورتحساب های مالی لازم چنین مؤسسات خصوصی مشمول ممیزی مناسب و تشریفات تأیید قرار گیرد.

۳ - هر کشور عضو، جهت پیشگیری از فساد، طبق قوانین و مقررات خود که مربوط به حفظ دفاتر و سوابق، اعلام کتبی وضع مالی و استانداردهای ممیزی و حسابرسی است، اقدامات مقتضی را جهت ممنوع کردن اعمال زیر که با هدف ارتکاب هر یک از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون انجام شده است، اتخاذ خواهد نمود:

الف - دایر کردن حساب های خارج از دفاتر.

ب - دایر کردن معاملات مخفی یا معاملاتی که به اندازه کافی مشخص نیستند.

پ - ثبت هزینه هایی که وجود خارجی ندارد.

ت - ثبت دیون همراه با شناسایی نادرست اهداف آنها.

ث - استفاده از اسناد جعلی؛ و

ج - نابودی عمده اسناد حسابداری قبل از موعدی که قانون پیشبینی کرده است.

۴ - هر کشور عضو، اجازه کسر مالیات هزینه های تشکیل دهنده رشوه خواری را که یکی از عناصر تشکیل دهنده جرایم احراز شده براساس مواد (۱۵) و (۱۶) این کنوانسیون می باشد و در صورت اقتضاء سایر هزینه های متحمل شده در پیشبرد رفتار فسادآور را نخواهد داد.

ماده ۱۳ - مشارکت جامعه

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۱ - هر کشور عضو، در چهارچوب امکانات خود و طبق اصول اساسی قانون داخلی خود، اقدامات مقتضی را به عمل خواهد آورد تا شرکت فعالانه افراد و گروه های خارج از بخش دولتی مثل جامعه مدنی، سازمان های غیردولتی و سازمان های جامعهمدار را جهت جلوگیری و مبارزه با فساد، ارتقاء دهد و آگاهی عمومی را در رابطه با وجود، علل و شدت و تهدید فساد ارتقاء دهد. مشارکت باید با انجام اقداماتی مانند موارد زیر تقویت شود:

الف - ارتقاء شفافیت و مشارکت مردم در فرآیند تصمیمگیری.

ب - تضمین این امر که مردم دسترسی مؤثر به اطلاعات دارند.

پ - انجام فعالیت های مربوط به اطلاعرسانی همگانی که به عدم تحمل فساد و نیز برنامه های آموزشی مردمی از جمله برنامه های درسی مدارس و دانشگاه ها کمک میکند.

ت - ارج نهادن، ارتقاء و حمایت از آزادی جهت یافتن، دریافت، نشر و توزیع اطلاعات مربوط به فساد.

این آزادی ممکن است منوط به بعضی محدودیت ها باشد اما اینها فقط همان هایی خواهند بود که قانون تعیین کرده و برای موارد زیر لازم هستند:

۱- احترام به حقوق یا حیثیت دیگران.

۲- حفظ امنیت ملی یا نظم عمومی یا بهداشت یا اخلاق عمومی.

۲ - هر کشور عضو اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا تضمین کند که نهادهای ضد فساد مربوط موضوع این کنوانسیون برای مردم شناخته شده اند و در صورت اقتضاء دسترسی به این نهادها را جهت گزارشدهی، از جمله به صورت ناشناس از هر حادثهای که ممکن است طبق این کنوانسیون جرم تلقی شود، فراهم خواهد آورد.

ماده ۱۴ - اقداماتی جهت پیشگیری از پول شویی

۱ - هر کشور عضو، موارد زیر را انجام خواهد داد:

الف - تشکیل نظام جامع نظارتی و کنترلی داخلی برای بانکها و سازمان های مالی غیربانکی از جمله اشخاص حقیقی یا حقوقی که خدمات رسمی یا غیررسمی جهت انتقال پول یا اشیاء ارزشمند ارائه میدهند و در صورت اقتضاء سایر نهادها به ویژه آنهایی که مستعد پولشویی هستند، در چهارچوب صلاحیت خود به منظور جلوگیری و کشف تمامی اشکال پولشویی. این نظام برشرایطی که مشتری باید داشته باشد و در صورت اقتضاء شناسایی مالک منافع، حفظ سوابق و گزارش نمودن معاملات مشکوک تأکید خواهد کرد.

ب - بدون خدشه وارد آمدن به ماده (۴۶) این کنوانسیون، تضمین این که مراجع اداری، نظارتی، مجری قانون و سایر مراجع متعهد به مبارزه با پول شویی (از جمله و در صورت اقتضاء به موجب قانون داخلی، مراجع قضایی) این توانایی را دارند تا در سطوح ملی و بینالمللی در چهارچوب شرایطی که قانون داخلی آن تعیین کرده است همکاری و تبادل اطلاعات نمایند و بدینمنظور ایجاد واحد اطلاعاتی مالی را مدنظر قرار خواهد داد تا به عنوان مرکز ملی جمعآوری، تجزیه و تحلیل و نشر اطلاعات مربوط به پولشویی بالقوه خدمت کند.

۲ - کشورهای عضو، اجراء اقدامات امکان پذیر را جهت شناسایی و نظارت بر نقل و انتقال پول و اسناد قابل انتقال در طول مرزهای خود با رعایت تضمینهایی به منظور حصول اطمینان از استفاده مناسب از اطلاعات، بدون این که مانع نقل و انتقال سرمایه قانونی شود مدنظر قرار خواهند داد. چنین اقداماتی ممکن است شامل الزام افراد و حرف به گزارش انتقال مقادیر معتدبه وجه و اسناد قابل انتقال شود.

۳ - کشورهای عضو، اجراء اقدامات مقتضی و امکان پذیر را مدنظر قرار خواهند داد تا مؤسسات مالی از جمله فرستندگان وجوه را ملزم به موارد زیر نمایند:

الف - جهت انتقال الکترونیکی وجوه و پیام های مربوط، اطلاعات دقیق و معنیدار را در رابطه با شخص بانی بر روی فرم درج کنند.

ب - چنین اطلاعاتی را در سراسر زنجیره پرداخت حفظ کنند؛ و

پ - اجراء اقدامات امنیتی دقیق، جهت انتقال وجوهی که حاوی اطلاعات کامل در خصوص شخص بانی نیست.

۴ - در راستای ایجاد نظام نظارتی و کنترلی طبق این ماده و بدون خدشه وارد آمدن به هر ماده دیگر این کنوانسیون، از کشورهای عضو درخواست میشود تا از ابتکارات مربوط به سازمان های منطقه ای، بین المللی و چندجانبه علیه پولشویی استفاده کنند.

۵ - کشورهای عضو، تلاش خواهند نمود تا همکاری های جهانی، منطقه ای، زیرمنطقه ای و دوجانبه را در بین مراجع نظارتی قضایی، مجری قانون و مالی به منظور مبارزه با پولشویی گسترش دهند.

فصل سوم - جرمانگاری و اجراء قانون**ماده ۱۵ - ارتشاء مقامات دولتی داخلی**

هر کشور عضو، اقدامات قانونی و سایر اقدامات لازم را اتخاذ خواهد نمود تا موارد زیر زمانی که به صورت عمده ارتکاب یافته باشند، به عنوان جرایم کیفری به حساب آیند:

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

الف - وعده، ارائه یا دادن امتیاز بيمورد به يك مقام دولتي به صورت مستقيم یا غيرمستقيم برای خود آن مقام یا هر شخص یا واحد دیگر برای این که آن مقام در انجام وظایف رسمي خود عملي را انجام دهد یا از انجام آن اجتناب ورزد.

ب - درخواست یا قبول امتیاز بيمورد از طرف يك مقام دولتي به صورت مستقيم یا غيرمستقيم برای خود آن مقام یا هر شخص یا واحد دیگر برای این که آن مقام در انجام وظایف رسمي خود عملي را انجام دهد یا از انجام آن اجتناب ورزد.

ماده ۱۶ - ارتشاء مقام هاي دولتي خارجي و مقام هاي سازمان هاي عمومي بينالمللي

۱ - هر کشور عضو، قوانین و سایر اقدامات ضروري را اتخاذ خواهد نمود تا وعده، ارائه یا دادن يك امتیاز بيمورد به يك مقام دولتي خارجي یا مقام سازمان عمومي بينالمللي برای خود آن مقام یا هر شخص یا واحد دیگر برای این که آن مقام در انجام وظایف رسمي خود عملي را انجام دهد یا از انجام آن اجتناب ورزد یا برای این که کسب و کاري را بدست آورد یا حفظ کند یا سایر امتیازهاي بيمورد در ارتباط با رفتار تجارت بينالملل، در صورتي که به صورت عمدي ارتکاب یابد، جرم تلقي گردد.

۲ - هر کشور عضو، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات ضروري را مورد بررسی قرار خواهد داد تا درخواست یا قبول امتیاز بي مورد توسط يك مقام دولتي خارجي یا مقام سازمان عمومي بين المللي به صورت مستقيم یا غيرمستقيم برای خود آن مقام یا هر شخص یا واحد دیگر برای این که آن مقام در انجام وظایف رسمي خود عملي را انجام دهد یا از انجام آن اجتناب ورزد، در صورتي که به صورت عمدي ارتکاب یابد، جرم تلقي گردد.

ماده ۱۷ - حيف و ميل، اختلاس و استفاده غيرمجاز از اموال توسط مقام هاي دولتي

هر کشور عضو، قوانین و سایر اقدامات ضروري را اتخاذ خواهد نمود تا حيفو ميل، اختلاس و دیگر استفادههاي غيرمجاز از هر مال یا وجوه دولتي یا شخصي یا اوراق بهادار یا هر چیز دیگر با ارزش توسط مقام دولتي در جهت منافع خود یا هر شخص یا واحد دیگر که بنا به موقعیت شغلي او به وي واگذار شده است، در صورتي که به صورت عمدي ارتکاب یابد، جرم تلقي گردد.

ماده ۱۸ - اعمال نفوذ در معاملات

هر کشور عضو، قوانین و سایر اقدامات ضروري را اتخاذ خواهد نمود تا موارد زیر، زماني که به صورت عمدي ارتکاب یابد، جرم تلقي گردد:

الف - وعده، ارائه یا دادن امتیاز بيمورد به يك مقام دولتي یا هر شخص دیگر به صورت مستقيم یا غيرمستقيم برای این که آن مقام دولتي یا شخص از نفوذ واقعي یا فرضي خود با هدف کسب امتیاز بيمورد از اداره یا مرجع دولتي کشور عضو برای شخص برانگیزنده این عمل یا هر شخص دیگر سوء استفاده کند.

ب - درخواست یا قبول مستقيم یا غيرمستقيم امتیاز بيمورد از طرف مقام دولتي یا هر شخص دیگر برای خود آن مقام یا هر شخص دیگر برای این که آن مقام دولتي یا آن شخص از نفوذ واقعي یا فرضي خود با هدف کسب امتیاز بيمورد از اداره یا مرجع دولتي کشور عضو سوء استفاده نماید.

ماده ۱۹ - سوء استفاده از وظایف

هر کشور عضو، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات مقتضي را مدنظر قرار خواهد داد تا سوءاستفاده از وظایف یا جایگاه يعني اجراء یا قصور در اجراء عملي برخلاف قوانین توسط مقام دولتي در حین انجام وظایف خود به منظور کسب امتیاز بيمورد برای خود یا شخص یا واحد دیگر، موقعي که به صورت عمدي ارتکاب یابد، به عنوان جرم کيفري تلقي شود.

ماده ۲۰ - دارا شدن منغيرحق

هر کشور عضو، با توجه به قانون اساسي و اصول اساسي نظام حقوقي خود، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات لازم را مدنظر قرار میدهد تا دارا شدن من غيرحق يعني افزايش چشمگیر دارايي هاي يك مقام دولتي را که به صورت معقول نمیتواند در ارتباط با درآمد قانوني خود توضیح دهد، موقعي که به صورت عمدي ارتکاب یابد، جرم کيفري تلقي شود.

ماده ۲۱ - ارتشاء در بخش خصوصي

هر کشور عضو، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات مقتضي را مدنظر قرار خواهد داد تا موارد زیر در صورتي که به صورت عمدي در خلال فعالیت هاي اقتصادي، مالي یا بازرگاني ارتکاب یافته باشد، جرم کيفري تلقي شود:

الف - وعده، ارائه یا دادن مستقيم یا غيرمستقيم امتیاز بيمورد به هر شخص، که در هر جایگاهی برای بخش خصوصي فعالیت یا آن را اداره میکند برای خود آن شخص یا شخص دیگر برای این که وي با زیرپاگذاشتن وظایف خود، عملي را انجام دهد یا از انجام آن خودداري نماید.

ب - درخواست یا قبول مستقيم یا غيرمستقيم امتیاز بي مورد توسط هر شخص که در هر جایگاهی برای بخش خصوصي فعالیت یا آن را اداره میکند برای خود آن شخص یا شخص دیگر برای این که وي با زیرپاگذاشتن وظایف خود، عملي را انجام دهد یا از انجام آن اجتناب ورزد.

ماده ۲۲ - اختلاس اموال در بخش خصوصي

هر کشور عضو، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات مقتضي را مدنظر قرار خواهد داد تا ارتکاب اختلاس در حین فعالیت هاي اقتصادي، مالي یا بازرگاني، توسط شخصي که در هر جایگاهی در بخش خصوصي فعالیت میکند یا آن را اداره می کند، از هر مالي، وجوه خصوصي یا اوراق بهادار یا هر چیز با ارزشي که به موجب جایگاه شغلي وي، به او واگذار شده است، در صورتي که به صورت عمدي ارتکاب یافته باشد، به عنوان جرم کيفري تلقي گردد.

ماده ۲۳ - تطهیر عواید ناشي از جرم

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۱- هر کشور عضو، طبق اصول اساسی قوانین داخلی خود، قوانین و اقداماتی ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا موارد زیر در صورتی که به صورت عمده ارتکاب یابد، جرم کیفری تلقی گردد:

الف -

(۱) تبدیل یا انتقال اموالی که مشخص است از عواید جرم به دست آمده است، با هدف تغییر دادن یا مخفی کردن منشاء غیرقانونی اموال یا کمک به هر شخصی که در ارتکاب جرم منتسب، دخیل بوده است، به منظور گریز از عواقب قانونی عمل خود.

(۲) تغییر دادن یا مخفی کردن ماهیت واقعی، منبع، موقعیت، انتقال، جابه جایی یا مالکیت یا حقوق در رابطه با اموالی که مشخص است از عواید جرم به دست آمده است.

ب - با رعایت مفاهیم بنیادی نظام حقوقی خود:

(۱) استملاک، مالکیت یا استفاده از اموالی که در زمان دریافت، مشخص است که از عواید جرم به دست آمده است.

(۲) مشارکت، همکاری یا تبانی در توطئه جهت ارتکاب، تلاش برای ارتکاب و کمک، برانگیختن، تسهیل و مشاوره در ارتکاب هر جرمی که طبق این ماده احراز شده است.

۲- از نظر اجراء یا به کارگیری بند (۱) این ماده:

الف - هر کشور عضو، در صدد خواهد بود تا بند (۱) این ماده را تا گستردهترین حد جرایم منتسب به کار گیرد.

ب - هر کشور عضو، حداقل حد جامعی از تخلفات کیفری احراز شده طبق این کنوانسیون را به عنوان جرایم انتسابی به حساب خواهد آورد.

پ - از نظر ردیف (ب) فوق، جرایم انتسابی، شامل جرایم ارتکاب یافته هم در داخل و هم خارج از حوزه صلاحیت کشور عضو مورد بحث خواهد بود. به هر حال جرایم ارتکابی در خارج از حوزه صلاحیت یک کشور عضو تنها زمانی جرم کیفری تلقی خواهد شد که رفتار مربوط، طبق قانون داخلی کشوری که جرم در آن ارتکاب یافته است، جرم کیفری تلقی شود و طبق قانون داخلی کشور عضو که این ماده را اعمال یا اجراء مینماید در صورت ارتکاب در آنجا نیز، جرم کیفری تلقی شود.

ت - هر کشور عضو، نسخی از قوانینی که این ماده را قابل اجراء میسازد و هر تغییر بعدی چنین قوانینی یا شرح مربوط به آن را به دبیرکل سازمان ملل متحد ارائه خواهد داد.

ث - چنانچه اصول اساسی قوانین داخلی یک کشور عضو مقرر کند، آن کشور می تواند تصریح کند که جرایم درج شده در بند (۱) این ماده در رابطه با افرادی که جرم انتسابی را مرتکب شده اند، اعمال نمی شود.

ماده ۲۴ - اختفاء

هر کشور عضو، بدون خدشه وارد آمدن به مفاد ماده (۲۳) این کنوانسیون، اتخاذ قوانین و سایر اقدامات مقتضی را مدنظر قرار خواهد داد تا بعد از ارتکاب هر یک از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون و بدون این که شخص در چنین جرایمی شرکت داشته باشد، مخفی نمودن یا ادامه نگهداری اموالی که شخص دخیل میدانند که چنین اموالی ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون میباشد، در صورتی که این امر عمداً صورت گرفته باشد، جرم کیفری تلقی شود.

ماده ۲۵ - ممانعت از اجراء عدالت

هر کشور عضو، قوانین و سایر اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا موارد زیر در صورتی که به صورت عمده صورت گیرد، جرم کیفری تلقی گردد:

الف - استفاده از زور، تهدید یا ارباب یا وعده، ارائه یا دادن امتیاز بيمورد برای برانگیختن شهادت دروغ یا دخالت در شهادت دادن یا ارائه مدارک و شواهد در دادرسی مربوط به ارتکاب جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون.

ب - استفاده از زور، تهدید یا ارباب برای مداخله در اجراء وظایف رسمی یک مقام قضایی یا مجری قانون در ارتباط با ارتکاب جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، هیچ چیز در این بند خدشهای به حق کشورهای عضو برای وضع قوانینی که سایر طبقات مقام های دولتی را مورد محافظت قرار می دهد، وارد نمی آورد.

ماده ۲۶ - مسؤولیت اشخاص حقوقی

۱ - هر کشور عضو، طبق اصول حقوقی خود اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا در رابطه با شرکت در جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، مسؤولیت اشخاص حقوقی را مشخص نماید.

۲ - با توجه به اصول حقوقی کشور عضو، مسؤولیت اشخاص حقوقی ممکن است کیفری، مدنی یا اداری باشد.

۳ - چنین مسؤولیتی بدون خدشه وارد آوردن به مسؤولیت کیفری اشخاص حقیقی که جرایم را مرتکب شده اند، خواهد بود.

۴ - هر کشور عضو، به ویژه تضمین خواهد نمود که اشخاص حقوقی که طبق این ماده مسؤول شناخته می شوند مشمول مجازات های مؤثر، متناسب و کیفری یا غیر کیفری بازدارنده میشوند.

ماده ۲۷ - مشارکت در جرم و شروع به جرم

۱ - هر کشور عضو، قوانین و اقدامات لازم دیگر را اتخاذ خواهد نمود تا طبق قانون داخلی خود، مشارکت در هر سمتی مثل شراکت، معاونت یا تحریک جرمی که طبق این کنوانسیون احراز شده، جرم کیفری تلقی شود.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۲ - هر کشور عضو، میتواند قوانین و سایر اقدامات ضروری را اتخاذ نماید تا طبق قوانین داخلی خود، هر تلاشی جهت ارتکاب جرمی که طبق این کنوانسیون احراز شده، جرم کیفری تلقی شود.

۳ - هر کشور عضو، میتواند قوانین و سایر اقدامات لازم را اتخاذ نماید تا طبق قانون داخلی خود، آمادگی جهت جرم احراز شده براساس این کنوانسیون به عنوان جرم کیفری تلقی شود.

ماده ۲۸ - آگاهی، قصد و نیت به عنوان عناصر جرم

آگاهی، قصد یا نیت لازم به عنوان عنصر جرم احراز شده براساس این کنوانسیون ممکن است از وضعیت واقعی عینی استنتاج شود.

ماده ۲۹ - قاعده مرور زمان

هر کشور عضو، در صورت اقتضاء طبق قانون داخلی خود، قاعده مرور زمان طولانی را برقرار خواهد نمود که در آن دادرسی های هر جرم احراز شده طبق این کنوانسیون را آغاز نماید و در صورتی که مجرم مورد ادعا از اجراء عدالت گریخته باشد، قاعده مرور زمان طولانیتر را برقرار یا تعلیق قاعده مرور زمان را پیش بینی خواهد کرد.

ماده ۳۰ - پیگرد، رسیدگی قضایی و مجازات

۱ - کشور عضو، ارتکاب جرم احراز شده طبق این کنوانسیون را منوط به مجازات هایی خواهد نمود که سنگینی جرم را مدنظر قرار میدهند.

۲ - کشور عضو، طبق نظام قانونی و اصول قانون اساسی خود، اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا توازن مناسب بین هر مصونیت یا مزایای قضایی اعطاء شده به مقامات دولتی خود برای انجام وظایف آنها و در صورت لزوم امکان رسیدگی، پیگرد و رسیدگی قضایی مؤثر جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون ایجاد و حفظ شود.

۳ - کشور عضو، تلاش خواهد نمود تا تضمین کند که هرگونه صلاح دید حق اعمال قضاوت شخصی به موجب قانون داخلی آن در مورد پیگرد افراد به خاطر جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون به منظور به حداکثر رساندن کارآیی اقدامات مربوط به اجراء قانون در رابطه با این جرایم و با توجه به ضرورت ممانعت از ارتکاب چنین جرایمی اعمال میشود.

۴ - هر کشور عضو، در مورد جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، طبق قانون داخلی خود و با توجه مقتضی به حق دفاع، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا خواستار تضمین این امر شود که شرایط برقرار شده در رابطه با تصمیمات مربوط به آزادی تا زمان محاکمه یا استیناف، ضرورت تضمین حضور متهم در دادرسی های کیفری بعدی را مدنظر قرار میدهد.

۵ - هر کشور عضو در زمان رسیدگی به موضوع آزادی زودرس یا آزادی مشروط اشخاصی که به خاطر چنین جرایمی محکوم شدهاند، سنگینی جرایم مربوط را مدنظر قرار خواهد داد.

۶ - هر کشور عضو تا حدی که با اصول اساسی نظام حقوقی آن مطابقت داشته باشد، برقراری رویبهایی را مدنظر قرار میدهد تا از طریق آنها مقام دولتی متهم به جرم، برکنار، معلق یا با در نظر داشتن احترام به اصل فرض بر بیگناهی، مجدداً توسط مرجع صلاحیت دار به کار گمارده شود.

۷ - هر کشور عضو در صورتی که سنگینی جرم ایجاب کند تا حدی که مطابق با اصول اساسی نظام حقوقی آن باشد با حکم دادگاه یا هر وسیله مناسب دیگری برای مدتی که قانون داخلی آن تعیین کردهاست، برقراری رویبهایی را جهت عدم صلاحیت اشخاصی که محکوم به جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون هستند، در موارد زیر مدنظر قرار خواهد داد:

الف - تصدی سمت دولتی.

ب - تصدی سمت در مؤسسهایی که دولت مالک تمامی یا بخشی از آن باشد.

۸ - بند (۱) این ماده خدشهایی به حق اعمال اختیارات انضباطی توسط مقامات صلاحیت دار نسبت به کارکنان وارد نخواهد کرد.

۹ - هیچ چیز در این کنوانسیون بر اصل توصیف جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون و دفاعیات قانونی قابل اجراء یا سایر اصول حقوقی حاکم بر قانونی بودن رفتاری که برای قانون داخلی کشور عضو در نظر گرفته شده است، تأثیر نخواهد گذاشت و چنین جرایمی طبق قانون مزبور مورد پیگرد و مجازات قرار خواهد گرفت.

۱۰ - کشور های عضو تلاش خواهند نمود تا افرادی که به جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون محکوم شدهاند را مجدداً وارد جامعه کنند.

ماده ۳۱ - مسدود کردن، ضبط و مصادره

۱ - هر کشور عضو تا سرحد امکان در چهارچوب نظام حقوقی خود اقدامات لازم را اتخاذ خواهد نمود تا مصادره موارد زیر را مقدور سازد:

الف - عواید حاصل از جرایمی که براساس این کنوانسیون احراز شده یا اموالی که ارزش آن برابر با چنین عوایدی باشد.

ب - اموال، تجهیزات یا سایر وسایلی که در جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون بهکار رفته یا تصمیم بر این بوده که در آنها بهکار رود.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۲ - هر کشور عضو اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا جهت مصادره نهایی، شناسایی، ردیابی، مسدود کردن یا ضبط هر مورد موضوع بند(۱) این ماده را میسر سازد.

۳ - هر کشور عضو طبق قانون داخلی خود اقدامات قانونی و سایر اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا امور مربوط به اموال مسدود، ضبط و مصادره شده مشمول بندهای (۱) و (۲) این ماده را توسط مقام های صلاحیت دار اداره کند.

۴ - چنانچه بخشی یا کل چنین عواید حاصل از جرم به اموال دیگر تبدیل یا تغییر شکل داده شده باشد، چنین اموالی مشمول اقدامات موضوع این ماده به جای آن عواید خواهد بود.

۵ - چنانچه چنین عواید حاصل از جرم با اموال به دست آمده از منابع قانونی مخلوط شده باشد، بدون خدشه وارد آوردن به هرگونه اختیار مربوط به مسدود یا ضبط کردن، چنین اموالی تا حد ارزش برآورده شده عواید مخلوط شده مشمول مصادره خواهد بود.

۶ - درآمد یا منافع حاصل از عواید جرم، از اموالی که چنین عواید حاصل از جرم به آن تبدیل شده باشد یا از اموالی که چنین عواید حاصل از جرم به آن مخلوط شده باشد نیز مشمول اقدامات موضوع این ماده، به همان روش و همان میزان عواید حاصل از جرم خواهد بود.

۷ - از نظر این ماده و ماده (۵۵) این کنوانسیون، هر کشور عضو به دادگاه ها و سایر مقامات صلاحیت دار خود این اختیار را خواهد داد تا دستور دهند که سوابق بانکی، مالی یا بازرگانی در دسترس قرار گیرد یا ضبط شود. یک کشور عضو به موجب مفاد این بند به دلیل محرمانه بودن امور بانکی، از انجام اقدامات خودداری نخواهد کرد.

۸ - کشورهای عضو میتوانند امکان ملزم بودن این که مجرم، منشاء قانونی بودن چنین عواید مورد ادعای ناشی از جرم یا سایر اموال مشمول مصادره را نشان دهد تا حدی که چنین الزامی مطابق با اصول اساسی قانون داخلی آن و ماهیت دادرسیهای قضایی یا سایر دادرسیها باشد، مورد بررسی قرار دهند.

۹ - مفاد این ماده به نحوی تفسیر نخواهد شد که به حقوق شخص ثالث با حسن نیت، لطمه وارد آورد.

۱۰ - هیچ چیز در این ماده بر این اصل که اقداماتی که به آن مستند هستند طبق آن و با رعایت مفاد قانون داخلی کشور عضو تعریف شده و به اجراء درخواهند آمد، تأثیر نخواهد داشت.

ماده ۳۲ - حمایت از شهود، کارشناسان و قربانیان

۱ - هر کشور عضو، براساس نظام حقوقی داخلی خود و در چهارچوب امکانات خود اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا از شهود و کارشناسانی که درخصوص جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون شهادت میدهند و درصورت اقتضاء اقارب و سایر اشخاص نزدیک به آنها درمقابل تلافی یا تهدید بالقوه، حمایت مؤثر به عمل آورد.

۲ - اقداماتی که در بند (۱) این ماده پیشبینی شده است، ممکن است بدون خدشه وارد آوردن به حقوق متهم از جمله رعایت تشریفات قانونی، شامل موارد زیر شود:

الف - برقراری رویههایی جهت حمایت فیزیکی از چنین افرادی، از جمله تا حدی که ممکن و شدنی باشد، جابجایی آنها و درصورت اقتضاء عدم افشاء یا محدودیت افشای اطلاعات مربوط به هویت و این که چنین افرادی کجا هستند.

ب - تأمین قواعد مستند که به شهود و کارشناسان این امکان را بدهد تا به روشی شهادت دهند تا سلامت چنین افرادی تضمین شود، مانند فراهم آوردن امکان ادای شهادت از طریق استفاده از فناوری ارتباطی مثل ویدئو و سایر وسایل مناسب.

۳ - کشورهای عضو، انعقاد موافقتنامه یا ترتیباتی با سایر کشورها را جهت تغییر محل زندگی افراد موضوع بند (۱) این ماده، مدنظر قرار خواهند داد.

۴ - مفاد این ماده درمورد قربانیان، تا حدی که بهعنوان شهود هستند، اعمال خواهد شد.

۵ - هر کشور عضو، با توجه به قانون داخلی خود بهگونهای عمل خواهد کرد که نظرات و نگرانی های قربانیان در مراحل مناسب دادرسی های کیفری علیه مجرمین به روشی که به حق دفاع لطمه وارد نیارد، ارائه گردد و مدنظر قرار گیرد.

ماده ۳۳ - حمایت از افراد گزارش دهنده

هر کشور عضو، گنجاندن اقدامات مقتضی را به منظور تأمین حمایت از هر کسی که با حسن نیت و بنا به دلایل معقول، هر واقعتی مربوط به جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون را به مقامات صلاحیت دار گزارش دهد در برابر هر رفتار غیرقابل توجیه، در نظام حقوقی داخلی خود مورد بررسی قرار خواهد داد.

ماده ۳۴ - عواقب فساد

هر کشور عضو، با توجه مقتضی به حقوق افراد ثالث که با حسن نیت حاصل شده است، طبق اصول اساسی قانون داخلی خود اقداماتی را اتخاذ خواهد نمود تا با پیامدهای فساد مقابله نماید. در این چهارچوب، کشورهای عضو میتوانند فساد را عامل مربوط در جریانات رسیدگی حقوقی برای لغو یا فسخ قرارداد، پس گرفتن امتیاز یا سایر اسناد مشابه تلقی نمایند یا هر عمل جبرانی دیگری را انجام دهند.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱**ماده ۳۵ - جبران زیان**

هر کشور عضو، اقدامات ضروری را طبق اصل قانون داخلی خود اتخاذ خواهد نمود تا تضمین کند افراد یا واحدهایی که در اثر فساد متحمل زیان شده‌اند، حق دارند تا علیه اشخاصی که مسؤول آن زیان هستند به منظور دریافت خسارت، اقامه دعوی نمایند.

ماده ۳۶ - مراجع تخصصی

هر کشور عضو، طبق اصول اساسی نظام حقوقی خود، وجود نهاد یا نهادها یا افراد متخصص در مبارزه با فساد از طریق اجراء قانون را تضمین خواهد نمود. طبق اصول اساسی نظام کشور به عضو چنین نهاد یا نهادها یا افرادی، استقلال لازم اعطاء خواهد شد تا بتوانند به نحو مؤثر و بدون نفوذ نامعقول، وظایف خود را انجام دهند. چنین افراد یا کارکنان چنین نهاد یا نهادهایی باید از آموزش و منابع مناسب برخوردار باشند تا بتوانند وظایف خود را انجام دهند.

ماده ۳۷ - همکاری با مراجع مجری قانون

۱ - هر کشور عضو، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا افرادی را که در ارتکاب جرم احراز شده برطبق این کنوانسیون شرکت میکنند یا کرده‌اند، ترغیب نماید تا اطلاعات مفید را به مراجع صلاحیت دار برای اهداف تحقیقاتی و استنادی ارائه دهند و کمک واقعی ویژه به مراجع صلاحیت دار بنمایند تا به محروم کردن مجرمان از عواید جرم و پس گرفتن چنین عوایدی کمک شود.

۲ - هر کشور عضو، در موارد مقتضی، امکان تخفیف مجازات متهمی را که همکاری اساسی در رابطه با رسیدگی یا پیگرد جرم احراز شده طبق این کنوانسیون بنماید، مدنظر قرار خواهد داد.

۳ - هر کشور عضو، طبق اصول اساسی قانون داخلی خود، امکان اعطاء مصونیت از پیگرد نسبت به فردی که همکاری اساسی را در جریان رسیدگی یا پیگرد جرم احراز شده براساس این کنوانسیون نموده است، مدنظر قرار خواهد داد.

۴ - حمایت از چنین افرادی همانطور که در ماده (۳۲) این کنوانسیون پیشبینی شده است، با اعمال تغییرات لازم، انجام خواهد شد.

۵ - چنانچه شخص موضوع بند (۱) این ماده که در کشور عضو میباشد، بتواند کمک اساسی را به مراجع صلاحیت دار کشور عضو دیگر ارائه دهد، کشورهای عضو مربوط طبق قانون داخلی خود در خصوص این ارائه بالقوه رفتار مندرج در بندهای (۲) و (۳) این ماده توسط کشور عضو دیگر میتوانند انعقاد موافقتنامه یا ترتیباتی را مورد بررسی قرار دهند.

ماده ۳۸ - همکاری بین مراجع ملی

هر کشور عضو، اقداماتی که ممکن است ضروری باشد را طبق قانون داخلی خواهد نمود تا از يك طرف همکاری بین مراجع دولتی و نیز مقامات دولتی و از طرف دیگر مراجع مسؤول تحقیقات و پیگرد جرایم کیفری را تشویق نماید. این همکاری ها ممکن است شامل موارد زیر شود:

الف - مطلع نمودن مراجع اخیر از ابتکارات خود، چنانچه زمینهای معقول برای اعتقاد به ارتکاب هر يك از جرایم احراز شده براساس مواد (۱۵)، (۲۱) و (۲۳) این کنوانسیون وجود داشته باشد؛ یا

ب - ارائه تمامی اطلاعات به مراجع اخیر، بنا به درخواست .

ماده ۳۹ - همکاری بین مراجع ملی و بخش خصوص

۱ - هر کشور عضو، اقداماتی که ممکن است لازم باشد را اتخاذ خواهد نمود تا طبق قانون داخلی خود، همکاری بین مراجع ملی تحقیق و پیگرد و واحدهای بخش خصوصی به ویژه مؤسسات مالی مربوط به مسائل دخیل در ارتکاب جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون را ترغیب نماید.

۲ - هر کشور عضو، تشویق اتباع خود و سایر افراد مقیم در قلمرو خود برای گزارش نمودن ارتکاب جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون به مراجع ملی تحقیق و پیگرد را مورد بررسی قرار خواهد داد.

ماده ۴۰ - رازداری بانکی

هر کشور عضو، تضمین خواهد نمود که درمورد تحقیقات کیفری داخلی مربوط به جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، راهکارهای مناسبی در نظام حقوقی داخلی آن وجود دارد تا بر موانعی که ممکن است از اجراء قوانین رازداری بانکی ناشی میشود، فائق آید.

ماده ۴۱ - سابقه کیفری

هر کشور عضو، قوانین و سایر اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا تحت شرایط و به منظوری که مناسب باشد، هر نوع محکومیت قبلی متهم مورد ادعا در کشور دیگر جهت استفاده از این اطلاعات در جریانات رسیدگی کیفری مربوط به جرم احراز شده طبق این کنوانسیون مدنظر قرار گیرد.

ماده ۴۲ - صلاحیت قضایی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۱ - هر کشور عضو، اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا صلاحیت قضایی خود را بر جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، در مواقع زیر اعمال نماید:

الف - جرم در قلمرو آن کشور عضو صورت گرفته باشد؛ یا

ب - جرم بر روی کشتیایی که پرچم آن کشور عضو را برافراشته است یا هواپیمایی که طبق قوانین آن کشور عضو در زمان ارتکاب جرم ثبت شده، صورت گرفته باشد.

۲ - با توجه به ماده (۴) این کنوانسیون، یک کشور عضو میتواند صلاحیت قضایی خود را بر چنین جرایمی در موارد زیر نیز اعمال کند:

الف - جرم علیه تبعه آن کشور عضو ارتکاب یافته باشد؛ یا

ب - جرم توسط تبعه آن کشور یا فرد بدون تابعیت که محل اقامت او در قلمرو آن است، ارتکاب یافته باشد؛ یا

پ - جرم یکی از مواردی باشد که طبق ردیف (۲) جزء (ب) بند (۱) ماده (۲۳) این کنوانسیون احراز شده و خارج از قلمرو آن کشور و با هدف ارتکاب جرم احراز شده طبق ردیف های (۱) و (۲) جزء (ب) بند (۱) ماده (۲۳) این کنوانسیون در داخل قلمرو آن کشور ارتکاب یافته باشد.

ت - جرم علیه کشور عضو ارتکاب یافته باشد.

۳ - از نظر ماده (۴۴) این کنوانسیون، هر کشور عضو اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا موقعی که متهم مورد ادعا در قلمرو آن کشور حضور دارد و چنین فردی را فقط به این دلیل که وی یکی از اتباع آن کشور است مسترد ننماید، صلاحیت قضایی خود را بر جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون احراز نماید.

۴ - هر کشور عضو، اقداماتی که ممکن است ضروری باشد را نیز میتواند اتخاذ نماید تا صلاحیت قضایی خود را بر جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون در زمانی که متهم مورد ادعا در قلمرو آن حضور دارد و او را مسترد ننماید، احراز کند.

۵ - چنانچه کشور عضوی صلاحیت قضایی خود را به موجب بندهای (۱) و (۲) این ماده احراز میکند، مطلع یا به صورت دیگری متوجه شده باشد که کشورهای عضو دیگری، تحقیق، پیگرد یا دادرسی قضایی را در رابطه با همان رفتار صورت میدهند، مقامات صلاحیت دار آن کشورهای عضو در صورت اقتضاء با هدف هماهنگ کردن اقدامات خود با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

۶ - بدون خدشه وارد آمدن به معیارهای حقوق بین الملل عمومی، این کنوانسیون مانع اعمال هرگونه صلاحیت کیفری احراز شده توسط یک کشور عضو طبق قانون داخلی نخواهد شد.

فصل چهارم - همکاری های بینالمللی**ماده ۴۳ - همکاری های بینالمللی**

۱ - کشورهای عضو، طبق مواد (۴۴) تا (۵۰) این کنوانسیون در زمینه مسائل کیفری همکاری خواهند نمود. کشورهای عضو در صورت اقتضاء و مطابق نظام حقوقی داخلی خود کمک به یکدیگر در تحقیقات و جریانات رسیدگی مربوط به امور مدنی و اداری مربوط به فساد را مدنظر قرار خواهند داد.

۲ - در زمینه همکاری های بینالمللی، هر زمان که جرم مضاعف یک ضرورت تلقی شود، چنانچه رفتاری که تأکید بر جرمی دارد که کمک به خاطر آن درخواست شده طبق قانون هر دو کشور عضو جرم کیفری میباشد، صرف نظر از این که آیا قوانین کشور عضو درخواست شونده جرم را در همان مقوله جرم قرار میدهد یا جرم را با همان واژه کشور درخواستکننده بنامد، اجراء شده تلقی میشود.

ماده ۴۴ - استرداد

۱ - چنانچه شخصی که موضوع درخواست استرداد است در قلمرو کشور عضو درخواست شونده باشد، به شرط آن که جرمی که استرداد به خاطر آن درخواست شده طبق قانون داخلی هر دو کشور عضو درخواست کننده و درخواست شونده قابل مجازات باشد، این ماده در رابطه با جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون بهکار خواهد رفت.

۲ - با وجود مفاد بند (۱) این ماده، کشور عضوی که قانون آن اجازه میدهد، میتواند استرداد فرد را به خاطر هر جرم مشمول این کنوانسیون که طبق قانون داخلی آن قابل مجازات نیست، امکان پذیر سازد.

۳ - چنانچه درخواست استرداد شامل چندین جرم مختلف باشد و حداقل یکی از آنها طبق این ماده قابل استرداد باشد و تعدادی از آنها به دلیل مدت زندانی بودن آنها قابل استرداد نباشد اما مربوط به جرایمی باشد که طبق این کنوانسیون احراز شده است، کشور عضو درخواست شونده میتواند این ماده را در رابطه با آن جرایم اعمال نماید.

۴ - هر یک از جرایمی که این ماده در مورد آنها اعمال میشود، به عنوان جرم قابل استرداد در هر معاهده استرداد موجود بین کشورهای عضو گنجانده شده تلقی میشود. کشورهای عضو متعهد هستند تا چنین جرایمی را به عنوان جرایم قابل استرداد در هر معاهده استرداد که بین آنها منعقد میشود بگنجانند. کشور عضوی که قانون آن اجازه میدهد در صورتی که از این کنوانسیون به عنوان مبنای استرداد استفاده کند، هر جرمی را که طبق این کنوانسیون احراز شده است، جرم سیاسی تلقی نخواهد کرد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۵ - چنانچه کشور عضوی که استرداد را منوط به وجود معاهداتی نماید و درخواستی را جهت استرداد از کشور عضو دیگری دریافت کند که با آن معاهده استرداد ندارد، میتواند این کنوانسیون را اساس قانونی استرداد در رابطه با هر جرمی که این ماده نسبت به آن اعمال میشود، قرار دهد.

۶ - کشور عضوی که استرداد را منوط به وجود معاهداتی بنماید، موارد زیر را در نظر خواهد گرفت:

الف - در هنگام سپردن سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، به دبیرکل سازمان ملل متحد اطلاع خواهد داد که آیا این کنوانسیون را به عنوان اساس حقوقی جهت همکاری در خصوص استرداد با سایر کشورهای عضو این کنوانسیون قرار خواهد داد یا خیر؟

ب - چنانچه این کنوانسیون را به عنوان اساس حقوقی جهت همکاری در خصوص استرداد قرار ندهد، در صورت اقتضاء به منظور اجراء این ماده درصدد خواهد بود تا معاهدات استرداد را با سایر کشورهای عضو این کنوانسیون منعقد نماید.

۷ - کشورهای عضوی که استرداد را مشروط به وجود معاهداتی نمیدانند، جرایمی را که این ماده در رابطه با آنها اعمال میشود، به عنوان جرایمی قابل استرداد بین خود خواهند شناخت.

۸ - استرداد منوط به شرایط مقرر شده توسط قانون داخلی کشور عضو درخواست شونده یا معاهدات استرداد حاکم از جمله شرایط مربوط به ضرورت حداقل جریمه برای استرداد و زمینهای که به موجب آن کشور عضو درخواست شونده ممکن است استرداد را رد کند، خواهد بود.

۹ - کشورهای عضو با رعایت قانون داخلی خود تلاش خواهند نمود تا تشریفات استرداد را تسریع نموده و الزامات استنادی مربوط به هر جرمی را که این ماده در رابطه با آن اعمال میشود، تسهیل نمایند.

۱۰ - کشور عضو درخواست شونده با رعایت مفاد قانون داخلی و معاهدات استرداد خود، به محض این که قانع شود که شرایط اضطراری است و ایجاب میکند، میتواند بنا به درخواست کشور عضو درخواست کننده شخصی را که استرداد او درخواست شده و در قلمرو آن است، بازداشت کند یا اقدامات مقتضی دیگری را اتخاذ نماید تا حضور او در تشریفات استرداد تضمین شود.

۱۱ - کشور عضوی که در قلمرو آن متهم مورد ادعا پیدا شده است، چنانچه چنین فردی را در رابطه با جرمی که این ماده در مورد آن اعمال میشود تنها به دلیل این که او تبعه آن است مسترد ننماید، بنا به درخواست کشور عضوی که در پی استرداد او است، موظف است تا مورد را بدون تأخیر غیر ضروری به مقامات صلاحیت دار جهت پیگرد تحویل دهد. مقامات مزبور به همان شیوهایی که در مورد هر جرم دیگری با همان سنگینی به موجب قانون داخلی آن کشور عضو عمل میکنند، تصمیمات خود را اتخاذ نموده و مراحل رسیدگی را انجام خواهند داد. کشورهای عضو مربوط به منظور حصول اطمینان از کارایی پیگرد مزبور، با یکدیگر بهیوژه در مورد جنبه‌های شکلی و استنادی همکاری خواهند کرد.

۱۲ - هرگاه يك کشور عضو به موجب قانون داخلی خود مجاز باشد یکی از اتباع خود را مسترد یا بهگونه دیگری تحویل دهد تنها به این شرط که این شخص به آن کشور عضو بازگردانده خواهد شد تا محکومیتی را که در نتیجه محاکمه یا دادرسی به آن محکوم شده است و به خاطر آن استرداد یا تحویل این فرد درخواست شده بود را بگذراند و آن کشور عضو و کشور عضوی که استرداد او را درخواست میکند با این شرط و سایر شروطی که ممکن است مناسب باشد توافق کنند، شرایط استرداد یا تحویل مزبور جهت انجام تعهدات مندرج در بند (۱۱) این ماده کافی خواهد بود.

۱۳ - چنانچه استردادی که به منظور اجراء محکومیت درخواست میشود به این دلیل که شخص درخواست شده تبعه کشور درخواست شده است، رد شود، کشور عضو درخواست شونده چنانچه قانون داخلی آن اینطور اجازه دهد و مطابق با شرایط قانون مزبور بنا به درخواست کشور عضو درخواست کننده، اجراء محکومیت وضع شده طبق قانون داخلی کشور درخواستکننده را مد نظر قرار میدهد.

۱۴ - در مورد هر فردی که در رابطه با او، دادرسیایی در مورد هر يك از جرایمی که این ماده در مورد آنها اعمال میشود صورت میگیرد، رفتار منصفانه در تمامی مراحل دادرسی از جمله برخورداری از کلیه حقوق و تضمینهای پیشبینی شده در قانون داخلی کشور عضوی که شخص مزبور در آن حضور دارد، تضمین خواهد شد.

۱۵ - چنانچه کشور عضو درخواست شونده زمینهای اساسی برای اعتقاد به این امر دارد که درخواست استرداد، به منظور مجازات یا پیگرد فرد به دلیل جنسیت، نژاد، مذهب، ملیت، منشاء قومی یا نظرات سیاسی آن فرد به عمل آمده است یا این که اجابت درخواست باعث خدشه وارد آمدن به موقعیت فرد بنا به هر يك از دلایل مزبور میشود، هیچ چیز در این کنوانسیون بهگونهای تفسیر نخواهد شد که باعث ایجاد تعهد جهت استرداد شود.

۱۶ - کشورهای عضو نمیتوانند تنها به این دلیل که جرم، مسائل مالی را نیز دربر میگیرد، درخواست استرداد را رد کنند.

۱۷ - قبل از رد استرداد، کشور عضو درخواست شونده در صورت اقتضاء با کشور عضو درخواست کننده مشورت خواهد نمود تا فرصت های زیادی را برای آن کشور فراهم آورد تا نظرات خود را ارائه داده و اطلاعات مربوط به ادعای خود را ارائه دهد.

۱۸ - کشورهای عضو تلاش خواهند کرد تا ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه و چندجانبه را برای اجراء یا ارتقاء کارایی استرداد منعقد نمایند.

ماده ۴۵ - انتقال محکومین

کشورهای عضو میتوانند انعقاد ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه انتقال محکومین به حبس یا سایر اشکال سلب آزادی به علت جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون به سرزمین خود را مدنظر قرار دهند تا آنها محکومیت خود را در آنجا به اتمام برسانند.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱**ماده ۴۶ - معاضدت قضایی متقابل**

۱ - کشورهای عضو، گستردهترین اقدامات معاضدت قضایی متقابل را در خصوص تحقیقات، پیگرد و دادرسی های قضایی مربوط به جرایم مشمول این کنوانسیون در مورد یکدیگر به عمل خواهند آورد.

۲ - معاضدت متقابل طبق قوانین مربوط، معاهدات، موافقتنامهها و ترتیبات کشور درخواست شونده و باتوجه به تحقیقات، پیگرد و دادرسیهای قضایی مربوط به جرایمی که ممکن است شخص حقوقی طبق ماده (۲۶) این کنوانسیون در کشور عضو درخواست کننده در مورد آنها مسؤل شناخته شود به کاملترین وجه ممکن صورت خواهد گرفت.

۳ - معاضدت متقابل که طبق این ماده ارائه میشود ممکن است بنا به دلایل زیر درخواست شود:

الف - گرفتن مدرک یا اظهارات از افراد.

ب - ابلاغ اسناد قضایی.

پ - اجراء بازرسیها، ضبط و مسدود نمودن.

ت - معاینه اشیاء و محل ها.

ث - ارائه اطلاعات، ارقام استنادی و ارزیابیهای کارشناسی.

ج - ارائه نسخ تأیید شده یا اصلی اسناد و سوابق مربوط از جمله سوابق دولتی، بانکی، شرکتهای یا کسب و کار.

چ - شناسایی یا رهگیری عواید ناشی از جرم، اموال، وسایل یا سایر اشیاء بهمنظورهای استنادی.

ح - تسهیل حضور داوطلبانه اشخاص در کشور عضو درخواست کننده.

خ - هر نوع کمک دیگری که مغایر قانون داخلی کشور عضو درخواست شونده نباشد.

د - شناسایی، مسدود کردن و رهگیری عواید ناشی از جرم طبق مفاد فصل پنج این کنوانسیون.

ذ - به دست آوردن ذخایر مالی طبق مفاد فصل پنج این کنوانسیون.

۴ - مراجع صلاحیت دار یک کشور عضو بدون خدشه وارد آمدن به قانون داخلی، میتوانند بدون درخواست قبلی، اطلاعات مربوط به مسائل کیفری را در صورتی که بر این باور باشند که اطلاعات مزبور میتواند به مرجع مزبور در به عهده گرفتن یا انجام موفقیتآمیز استعلامات یا جریانات دادرسی کیفری کمک کند یا میتواند به درخواستی منجر شود که توسط کشور عضو اخیر تنظیم گردیده است، به مرجع صلاحیت دار کشور عضو دیگر انتقال دهند.

۵ - انتقال اطلاعات به موجب بند (۴) این ماده، بدون خدشه وارد آمدن به استعلامات و جریانات دادرسی کیفری در کشوری که مراجع صلاحیت دار آن اطلاعات را ارائه میدهند انجام خواهد شد. مراجع صلاحیت داری که این اطلاعات را دریافت میکنند، درخواست مبنی بر این که اطلاعات فوقالذکر محرمانه باقی بماند حتی به صورت موقت، یا با اعمال محدودیتهایی در خصوص استفاده از آن را اجابت خواهند نمود. در هر حال این امر کشور عضو دریافت کننده را از افشاء اطلاعات مزبور در جریانات دادرسی که در رابطه با شخص متهم تهرئامیز است، باز نمیدارد. در چنین موردی، کشور عضو دریافت کننده قبل از افشاء، مراتب را به کشور عضو انتقال دهنده اطلاع خواهد داد و چنانچه در مورد استثنائی، اطلاع قبلی امکان پذیر نباشد، کشور عضو دریافت کننده بدون تأخیر، کشور عضو انتقال دهنده را از افشاء مطلع خواهد نمود.

۶ - مفاد این ماده بر تعهدات ایجاد شده به موجب هر معاهده دو یا چندجانبه دیگر که بر کل یا بخشی از معاضدت قضایی متقابل حاکم بوده یا خواهد بود، تأثیر نخواهد گذاشت.

۷ - چنانچه کشورهای عضو مورد نظر، ملزم به معاهده معاضدت قضایی متقابل نباشند. بندهای (۹) تا (۲۹) این ماده در رابطه با درخواست های به عمل آمده به موجب این ماده اعمال خواهد شد. چنانچه کشورهای عضو مزبور ملزم به چنین معاهداتی باشند مفاد مربوط به آن معاهده اعمال خواهد شد مگر این که کشورهای عضو توافق کنند بندهای (۹) تا (۲۹) این ماده را به جای آنها به کار گیرند. کشورهای عضو قویاً ترغیب میشوند تا آن بندهای مزبور را چنانچه همکاری ها را تسهیل مینماید، اعمال کنند.

۸ - کشورهای عضو بنا به دلایل رازداری بانکی از ارائه معاضدت قضایی متقابل بهموجب این ماده طفره نخواهند رفت.

- ۹

الف - کشور عضو درخواست شونده در پاسخ به درخواست کمک به موجب این ماده، در صورت فقدان جرم مضاعف، اهداف این کنوانسیون را که در ماده (۱) درج گردیده است مدنظر قرار خواهد داد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

ب - کشورهای عضو میتوانند به دلیل فقدان جرم مضاعف، از ارائه معاضدت به موجب این ماده طفره روند. در هر حال کشور عضو درخواست شونده معاضدتی را که دربرگیرنده فشار و زور نباشد، چنانچه با اساس نظام حقوقی آن مطابقت داشته باشد، ارائه خواهد کرد. چنانچه درخواست ها حاوی مسائل دارای ماهیت کمارزش یا مسایلی باشد که همکاری یا معاضدت درخواست شده طبق سایر مفاد این کنوانسیون موجود باشد، چنین معاضدتی ممکن است رد شود.

پ - هر کشور عضو میتواند اتخاذ اقداماتی را که ممکن است ضروری باشد مدنظر قرار دهد تا آن را قادر سازد در صورت فقدان جرم مضاعف، میزان معاضدت گستردهتری بهموجب این ماده را ارائه دهد.

۱۰ - شخصی که بازداشت میشود یا محکومیت خود را در قلمرو کشور عضوی میگذراند و حضور او در کشور عضو دیگری جهت شناسایی، شهادت یا ارائه کمک بهگونه دیگری برای کسب مدارک برای تحقیقات، پیگرد یا دادرسیهای قضایی درارتباط با جرایم مشمول این کنوانسیون درخواست میشود را میتوان در صورت برآورده شدن شرایط زیر منتقل کرد:

الف - شخص آزادانه رضایت آگاهانه خود را اعلام کند.

ب - مراجع صلاحیت دار هر دو کشور عضو با رعایت شرایطی که آن کشورهای عضو ممکن است آنها را مناسب بدانند موافقت نمایند.

۱۱ - از نظر بند (۱۰) این ماده :

الف - کشور عضوی که فرد به آنجا منتقل شده است اجازه و تعهد دارد تا شخص انتقال یافته را در بازداشت نگه دارد، مگر این که کشور عضوی که شخص از آنجا انتقال یافته طور دیگری درخواست کند یا اجازه دهد.

ب - کشور عضوی که فرد به آنجا منتقل شده است، بدون درنگ تعهد خود را جهت بازگرداندن فرد مزبور جهت بازداشت در کشور عضوی که شخص از آنجا منتقل شده، طبق توافق قبلی یا به طریق دیگری که مراجع صلاحیت دار دو کشور عضو توافق کردهاند، اجراء خواهد کرد.

پ - کشور عضوی که فرد به آنجا منتقل شده است، کشور عضوی را که شخص از آنجا منتقل شده ملزم نخواهد نمود تا تشریفات استرداد را جهت بازگرداندن فرد آغاز کند.

ت - مدت زمان بازداشت فرد منتقل شده در کشوری که به آن منتقل شده است، از مدت زمان محکومیت وی در کشوری که از آنجا منتقل شده کسر خواهد شد.

۱۲ - در صورتی که کشور عضوی که شخص از آنجا انتقال مییابد طبق بندهای (۱۰) و (۱۱) این ماده توافق کند، فرد مزبور صرف نظر از ملیتش در رابطه با فعل یا ترک فعل یا محکومیت های قبل از ترک قلمرو کشوری که از آنجا منتقل شده است تحت پیگرد، بازداشت یا مجازات قرار نخواهد گرفت یا محکوم به محدودیت آزادی شخصی در قلمرو کشوری که به آن منتقل شده است نخواهد شد.

۱۳ - هر کشور عضو، یک مرجع مرکزی را تعیین خواهد نمود که مسؤولیت و اختیار خواهد داشت تا درخواست های معاضدت قضایی متقابل را دریافت نماید و آنها را به اجراء درآورد یا جهت اجراء به مراجع صلاحیت دار منتقل نماید. چنانچه کشور عضوی دارای یک منطقه ویژه یا سرزمینی با نظام جداگانه معاضدت قضایی جداگانه باشد، میتواند مرجع مرکزی مشخصی را تعیین کند که از همان عملکرد، برای آن منطقه یا سرزمین برخوردار باشد. مراجع صلاحیت دار، انتقال یا اجراء سریع و مناسب درخواست های دریافتی را تضمین خواهند نمود. چنانچه مرجع مرکزی درخواست را جهت اجراء به مرجع صلاحیت دار تحویل دهد، اجراء سریع و مناسب درخواست توسط مرجع صلاحیت دار را ترغیب خواهد نمود. هر کشور عضو در زمان تودیع سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، دبیرکل سازمان ملل متحد را از وجود مرجع مرکزی تعیین شده برای این منظور مطلع خواهد نمود. درخواست های معاضدت قضایی متقابل و هر نوع مکاتبه مربوط به آن، به مرجع مرکزی تعیین شده توسط کشورهای عضو انتقال خواهد یافت. این الزام خدشهایی به حق کشور عضو برای مقرر کردن این امر که درخواست ها و مکاتبات از طریق مجاری دیپلماتیک و در شرایط اضطراری چنانچه کشورهای عضو توافق نمایند و در صورت امکان از طریق سازمان پلیس جنایی بینالمللی به آن منتقل شود، وارد نخواهد کرد.

۱۴ - درخواست ها به صورت کتبی یا در صورت امکان با هر وسیلهای که بتواند سابقه کتبی ایجاد کند، به زبان قابل قبول کشور عضو درخواست شونده به موجب شرایطی که به آن کشور عضو امکان دهد تا صحت آن را احراز نماید انجام خواهد شد. هر کشور عضو در زمان سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، دبیرکل سازمان ملل متحد را از زبان یا زبان های قابل قبول آن کشور عضو آگاه خواهد کرد. در شرایط اضطراری و چنانچه کشورهای عضو توافق نمایند درخواست ها میتوانند به صورت شفاهی صورت گیرد اما باید فوری به صورت کتبی تأیید شود.

۱۵ - درخواست معاضدت قضایی متقابل شامل موارد زیر خواهد بود:

الف - هویت مرجع درخواست کننده.

ب - موضوع و ماهیت تحقیقات، پیگرد یا جریان دادرسی قضایی که درخواست ها مربوط به آن میشود و نام و وظایف مرجعی که کار تحقیق، پیگرد یا جریان دادرسی را انجام میدهد.

پ - خلاصه ای از واقعیتهای مربوط، به غیر از موارد مربوط به درخواست های ابلاغ اوراق قضایی.

ت - توصیفی از معاضدت درخواست شده و جزئیات هر مرحله خاصی که کشور عضو درخواست کننده مایل است دنبال شود.

ث - در صورت امکان، هویت محل و ملیت هر فرد مربوط، و

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

ج - هدفی که برای آن مدارک، اطلاعات یا اقدام در خواست شود.

۱۶ - کشور عضو درخواست شونده میتواند اطلاعات بیشتری را در صورتی که جهت اجراء درخواست طبق قانون داخلی آن ضروری به نظر برسد یا موقعی که بتواند اجراء آن را تسهیل نماید، درخواست نماید.

۱۷ - درخواست براساس قانون داخلی کشور عضو درخواست شونده و تاحدی که با قانون داخلی کشور عضو درخواست شده مغایر نباشد و در صورت امکان براساس تشریفات مشخص شده در درخواست، اجراء خواهد شد.

۱۸ - در صورت امکان و طبق اصول اساسی قانون داخلی، موقعی که شخصی در قلمرو یک کشور عضو است و باید به عنوان شاهد یا کارشناس توسط مراجع قضایی کشور عضو دیگر مورد استماع قرار گیرد، کشور عضو نخست، بنا به درخواست کشور دیگر میتواند در صورتی که این امر امکان پذیر نباشد یا شخص مورد نظر نخواهد شخصاً در قلمرو کشور عضو درخواست کننده حضور به هم رساند، اجازه دهد تا استماع از طریق ویدئو کنفرانس صورت گیرد. کشورهای عضو میتوانند توافق نمایند استماع توسط مرجع قضایی کشور درخواست کننده و با حضور مرجع قضایی کشور عضو درخواست شونده صورت گیرد.

۱۹ - کشور عضو درخواست کننده بدون رضایت قبلی کشور عضو درخواست شونده اطلاعات یا شواهد ارائه شده توسط کشور عضو درخواست شونده به منظور تحقیقات، پیگرد یا رسیدگی قضایی را به غیر از موارد اظهار شده در درخواست، منتقل یا استفاده نخواهد کرد. هیچ چیز در این بند، کشور عضو درخواست کننده را از افشاء اطلاعات، جریانات دادرسیهای خود یا شواهدی که مربوط به تبرئه شخص متهم است، باز نخواهد داشت. در مورد اخیر، کشور عضو درخواست کننده قبل از افشاء، کشور عضو درخواست شونده را مطلع خواهد نمود و در صورت درخواست، با کشور عضو درخواست شونده مشورت خواهد نمود. چنانچه در مورد استثنائی، اطلاعاتی قبلی امکان پذیر نباشد، کشور عضو درخواست کننده بدون درنگ کشور عضو درخواست شونده را از این افشاء مطلع خواهد نمود.

۲۰ - کشور عضو درخواست کننده میتواند مقرر کند که کشور عضو درخواست شونده واقعیت و محتوای درخواست را تاحدی که برای اجراء درخواست لازم است محرمانه نگه دارد. چنانچه کشور عضو درخواست شونده نتواند الزام محرمانه نگه داشتن را رعایت کند، بلادرنگ کشور عضو درخواست کننده را مطلع خواهد نمود.

۲۱ - معاضدت قضایی متقابل ممکن است در موارد زیر رد شود:

الف - چنانچه درخواست، طبق مفاد این ماده به عمل نیامده باشد.

ب - چنانچه به نظر کشور عضو درخواست شونده، اجراء درخواست احتمالاً به حاکمیت، امنیت، نظم عمومی یا سایر منافع اساسی آن لطمه بزند.

پ - چنانچه مراجع کشور عضو درخواست شونده به موجب قانون داخلی خود از اجراء اقدام درخواست شده در رابطه با هر جرم مشابه که منوط به تحقیق، پیگرد یا دادرسی قضایی در قلمرو قضایی آنها است منع شده باشند.

ت - چنانچه کمکی که قرار است ارائه شود بانظام حقوقی کشور عضو درخواست شونده در رابطه با معاضدت قضایی متقابل مغایرت داشته باشد.

۲۲ - کشورهای عضو، تنها به این دلیل که جرم امور مالی را نیز دربر میگیرد نمیتوانند درخواست معاضدت قضایی متقابل را رد کنند.

۲۳ - دلایل رد معاضدت قضایی متقابل ارائه خواهد شد.

۲۴ - کشور عضو درخواست شونده، درخواست معاضدت قضایی متقابل را در اسرع وقت به اجراء در خواهد آورد و هر مهلتی را که توسط کشور عضو درخواست کننده پیشنهاد شده و ترجیحاً در درخواست، دلایل آن ارائه شده است، کاملاً در نظر خواهد گرفت. کشور عضو درخواست کننده میتواند جهت کسب اطلاعات درباره وضعیت و پیشرفت اقدامات اتخاذ شده توسط کشور درخواست شونده در خصوص اجابت درخواست خود، درخواست های معقولی را به عمل آورد. کشور عضو درخواست شونده به درخواست های معقول کشور عضو درخواست کننده در مورد وضعیت و پیشرفت در انجام درخواست، پاسخ خواهد داد. چنانچه معاضدت درخواست شده دیگر مورد نیاز نباشد، کشور عضو درخواست کننده بلادرنگ کشور عضو درخواست شونده را مطلع خواهد نمود.

۲۵ - معاضدت قضایی متقابل به این دلیل که در تحقیقات، پیگرد یا دادرسی قضایی جاری اختلال ایجاد میکند، ممکن است توسط کشور عضو درخواست شونده به تعویق افتد.

۲۶ - قبل از رد درخواست به موجب بند (۲۱) این ماده یا به تعویق انداختن اجراء آن به موجب بند (۲۵) این ماده، کشور عضو درخواست شونده با کشور عضو درخواست کننده مشورت خواهد نمود تا امکان ارائه معاضدت را با رعایت شرایطی که لازم میدانند، مورد بررسی قرار دهد. چنانچه کشور عضو درخواست کننده معاضدت را با رعایت آن شرایط بپذیرد، آن شرایط را رعایت خواهد کرد.

۲۷ - بدون خدشه وارد آمدن به اجراء بند (۱۲) این ماده، شاهد، کارشناس یا شخص دیگری که بنا به درخواست کشور عضو درخواست کننده رضایت میدهد تا در دادرسی ارائه مدرک کند یا در تحقیق، پیگرد یا جریان دادرسی قضایی در قلمرو کشور عضو درخواست کننده کمک کند، در رابطه با فعل، ترک فعل یا محکومیت های قبل از ترک قلمرو کشور عضو درخواست شونده تعقیب، بازداشت یا مجازات نخواهد شد یا مشمول محدودیت دیگری نسبت به آزادی فردی در قلمرو مزبور نخواهد شد. چنانچه شاهد، کارشناس یا سایر افرادی که ظرف مدت پانزده روز متوالی یا دوره زمانی مورد توافق کشورهای عضو از تاریخی که توسط مراجع قضایی به طور رسمی به آنها اطلاع داده شده است که حضور آنها دیگر ضرورت ندارد، علیرغم این که فرصت ترک قلمرو کشور عضو درخواست کننده را داشته است ولی با این وجود به طور داوطلبانه در قلمرو مزبور بماند یا پس از ترک آن، با اراده آزاد خود به آن بازگردد، پروانه عبور مزبور خاتمه خواهد یافت.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۲۸ - هزینه‌های عادی اجراء درخواست توسط کشور عضو درخواست شونده تقبل خواهد شد، مگر این که کشورهای عضو مربوط طور دیگری توافق کرده باشند. چنانچه برای اجراء درخواست هزینه‌های اساسی یا فوقالعاده مورد نیاز بوده یا باشد، کشورهای عضو برای تعیین شرایطی که به موجب آن درخواست به اجراء درخواهد آمد و نیز شیوه‌هایی که براساس آن هزینه‌ها تقبل خواهد شد، مشورت خواهند کرد.

۲۹ - کشور عضو درخواست شونده:

الف - نسخه‌هایی از سوابق، اسناد یا اطلاعات دولتی را که در اختیار دارد و طبق قانون داخلی خود در دسترس عموم قرار داده است برای کشور عضو درخواست کننده فراهم خواهد نمود.

ب - میتواند نسخی از هر نوع سوابق، اسناد یا اطلاعات دولتی را که در اختیار دارد و طبق قانون داخلی در دسترس عموم قرار ندارد به تشخیص خود به صورت کلی یا جزئی یا با رعایت شرایطی که مقتضی میدانند، برای کشور عضو درخواست کننده فراهم کند.

۳۰ - کشورهای عضو در صورت لزوم، امکان انعقاد ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی دوجانبه یا چندجانبه را که به اهداف مفاد این ماده کمک کند یا اثر عملی به آن دهد یا مفاد آن را ارتقاء دهد، مورد بررسی قرار خواهند داد.

ماده ۴۷ - انتقال سوابق کیفری

کشورهای عضو، امکان انتقال سوابق کیفری جرمی را که طبق این کنوانسیون احراز شده است، در مواردی که چنین انتقالی به نفع اجراء مناسب عدالت تلقی شود، به‌ویژه در مواردی که چندین حوزه صلاحیت قضایی دخیل هستند، از نظر تمرکز جریان دادرسی مدنظر قرار خواهند داد.

ماده ۴۸ - همکاری در رابطه با اجراء قانون

۱ - کشورهای عضو طبق نظام های اداری و حقوقی داخلی مربوط خود، به منظور ارتقاء کارآیی اقدامات مربوط به اجراء قانون مبارزه با جرایم مشمول این کنوانسیون، به‌طور نزدیک با یکدیگر همکاری خواهند کرد. کشورهای عضو به ویژه اقدامات مؤثری را در موارد زیر اتخاذ خواهند نمود:

الف - ارتقاء و در صورت لزوم برقراری مجاری ارتباطاتی بین مراجع صلاحیت دار، ادارات و نهادها جهت تسهیل مبادله مطمئن و سریع اطلاعات مربوط به تمامی جنبه‌های جرایم مشمول این کنوانسیون از جمله در صورتی که کشورهای عضو مربوط لازم بدانند، ارتباط با سایر فعالیت های جنایی.

ب - همکاری با دیگر کشورهای عضو در انجام استعلام های راجع به جرایم مشمول این کنوانسیون و مربوط به موارد زیر:

(۱) - هویت، محل و فعالیت های افراد مظنون به دست داشتن در چنین جرایمی یا مکان سایر افراد مربوط.

(۲) - انتقال عواید ناشی از جرم یا مالی که از ارتکاب چنین جرایمی به دست آمده است.

(۳) - انتقال اموال، تجهیزات یا سایر وسائلی که در ارتکاب چنین جرایمی مورد استفاده قرار گرفته‌اند یا استفاده از آنها در نظر بوده است.

پ - در صورت اقتضاء فراهم کردن اقلام ضروری یا مقداری از مواد جهت تجزیه و تحلیلی یا تحقیقی.

ت - در صورت اقتضاء مبادله اطلاعات با دیگر کشورهای عضو در رابطه با وسایل و روش های ویژه مورد استفاده جهت ارتکاب جرایم مشمول این کنوانسیون از جمله استفاده از هویت های دروغین، اسناد دستکاری شده، جعلی یا دروغین و وسایل دیگر مخفی کردن فعالیت ها.

ث - تسهیل هماهنگی مؤثر بین مراجع صلاحیت دار ادارات و نهادهای آنها و ترغیب مبادله کارکنان و کارشناسان از جمله گماردن مأموران رابط با رعایت ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی دوجانبه بین کشورهای عضو.

ج - مبادله اطلاعات و هماهنگ کردن اقدامات اداری و غیره که در صورت اقتضاء جهت شناسایی زود هنگام جرایم مشمول این کنوانسیون اتخاذ شده است.

۲ - به منظور اجراء این کنوانسیون، کشورهای عضو انعقاد ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی دوجانبه یا چندجانبه در خصوص همکاری مستقیم بین واحدهای مجری قانون خود را مدنظر قرار خواهند داد و چنانچه ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی مزبور وجود داشته باشد آنها را اصلاح خواهند کرد. در صورت فقدان چنین ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی بین کشورهای عضو مربوط، کشورهای عضو میتوانند این کنوانسیون را به عنوان مبنایی برای همکاری های متقابل مربوط به اجراء قانون راجع به جرایم مشمول این کنوانسیون تلقی نمایند. کشورهای عضو در صورت اقتضاء از ترتیبات یا موافقتنامه‌ها از جمله سازمان های منطقه‌ای یا بین‌المللی استفاده کامل به عمل خواهند آورد تا همکاری بین واحدهای مجری قانون خود را ارتقاء دهند.

۳ - کشورهای عضو تلاش خواهند نمود تا در چهارچوب امکانات خود برای واکنش نسبت به جرایم مشمول این کنوانسیون که از طریق استفاده از فناوری جدید ارتکاب یافته‌اند، همکاری کنند.

ماده ۴۹ - تحقیقات مشترک

کشورهای عضو انعقاد ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی دوجانبه یا چندجانبه را مدنظر قرار خواهند داد تا به موجب آن در رابطه با مسائلی که موضوع تحقیقات، پیگردها یا جریانات قضایی در یک یا چند کشور است مراجع صلاحیت دار مربوط بتوانند هیأت های تحقیقاتی مشترک را تشکیل دهند. در صورت فقدان چنین ترتیبات یا موافقتنامه‌هایی، ممکن است تحقیقات مشترک از طریق توافق براساس مورد به مورد انجام شود. کشورهای عضو دخیل تضمین خواهند نمود که حاکمیت کشور عضوی که در قلمرو آن چنین تحقیقی قرار است صورت گیرد، به صورت کامل محترم شمرده شود.

ماده ۵۰ - فنون تحقیقاتی ویژه

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۱ - هر کشور عضو جهت مبارزه مؤثر با فساد، تا حدی که اصول اساسی نظام حقوقی داخلی آن اجازه می‌دهد و براساس شرایط تجویز شده به وسیله قانون داخلی آن، اقدامات ضروری را در چهارچوب امکانات خود اتخاذ خواهد نمود تا مراجع صلاحیت دار آن بتوانند در قلمرو آن از تحویل کنترل شده محموله و در جایی که مقتضی به نظر برسد از سایر فنون تحقیقاتی ویژه مثل فنون نظارت الکترونیکی یا سایر اشکال عملیات مراقبتی و مخفی استفاده مناسب کنند و قابل پذیرش بودن شواهد حاصله از آن در دادگاه امکان پذیر شود.

۲ - به منظور بررسی جرایم مشمول این کنوانسیون، کشورهای عضو ترغیب میشوند تا در صورت لزوم ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه را برای استفاده از فنون تحقیقاتی ویژه مزبور در چهارچوب همکاری‌های بین‌المللی منعقد نمایند. ترتیبات یا موافقتنامه‌های مزبور با رعایت کامل اصل برابری حاکمیت کشورها منعقد و اجراء خواهند شد و کاملاً طبق شرایط آن ترتیبات یا موافقتنامه‌ها به اجراء درخواهند آمد.

۳ - در صورت فقدان ترتیبات یا موافقتنامه مندرج در بند (۲) این ماده، اتخاذ تصمیمات جهت استفاده از فنون تحقیقاتی ویژه مزبور در سطح بین‌المللی براساس مورد به مورد خواهد بود و در صورت لزوم ممکن است تفاهمات و ترتیبات مالی با توجه به اعمال صلاحیت قضایی کشورهای عضو مربوط در نظر گرفته شود.

۴ - تصمیمات راجع به استفاده از تحویل کنترل شده محموله در سطح بین‌المللی میتواند با رضایت کشورهای عضو مربوط، شامل روش‌هایی مثل رهگیری و تجویز ادامه مسیر کالا یا وجوه به صورت دست نخورده یا جایگزینی یا برداشتن بخشی یا همه آن باشد.

فصل پنجم - استرداد دارایی‌ها**ماده ۵۱ - مقررات عمومی**

استرداد دارایی‌ها طبق این فصل، اصل اساسی این کنوانسیون محسوب میشود و کشورهای عضو گسترده‌ترین همکاری‌ها و معاضدت‌ها را در این رابطه با یکدیگر به عمل خواهند آورد.

ماده ۵۲ - پیشگیری و کشف انتقال عواید ناشی از جرم

۱ - هر کشور عضو بدون خدشه وارد آمدن به ماده (۱۴) این کنوانسیون، طبق قانون داخلی خود، اقداماتی را که ممکن است ضروری باشد اتخاذ خواهد نمود تا مؤسسات مالی را در چهارچوب صلاحیت قضایی خود ملزم نماید هویت مشتریان خود را تأیید کنند و اقدامات معقولی را اتخاذ کنند تا هویت صاحبان منافع وجوه سپرده شده در حساب‌های با ارزش بالا را مشخص کنند و موشکافی دقیقی از حساب‌های مطالبه یا نگهداری شده به وسیله یا از طرف افرادی که مشاغل دولتی عالی دارند یا داشته‌اند و اعضاء خانواده و نزدیکان آنها به عمل آورند. چنین موشکافی دقیقی به صورت معقولی طراحی خواهد شد تا معاملات مظنون را برای گزارش‌دهی به مراجع صلاحیت دار کشف کند و نباید به صورتی باشد که مؤسسات مالی را از انجام داد و ستد با هر مشتری قانونی مأیوس یا برحذر نماید.

۲ - هر کشور عضو به منظور تسهیل اجراء اقدامات پیشبینی شده در بند (۱) این ماده، براساس قانون داخلی خود و با الهام از ابتکارات مربوط سازمان‌های منطقه‌ای، بین منطقه‌ای و چندجانبه در برابر پول شویی اقدامات زیر را به عمل خواهد آورد:

الف - مشورت دهی در خصوص انواع اشخاص حقیقی یا حقوقی که از مؤسسات مالی در حوزه صلاحیت آن انتظار میرود که موشکافی دقیق از حساب‌های آنها به عمل آورند، انواع حساب‌ها و معاملاتی که باید به آنها توجه خاص مبذول شود و همچنین اتخاذ اقدامات مناسب در مورد افتتاح، نگهداری و حفظ سوابق حساب‌های مزبور.

ب - در صورت اقتضاء بنا به درخواست کشور عضو دیگر یا به ابتکار خود در چهارچوب صلاحیت خود، هویت اشخاص حقیقی یا حقوقی خاصی را که از مؤسسات مزبور انتظار میرود موشکافی دقیقی از حساب‌های آنها به عمل آورند را علاوه بر اشخاصی که مؤسسات مالی ممکن است به گونه دیگری شناسایی کنند، به مؤسسات مالی اطلاع خواهد داد.

۳ - در چهارچوب جزء (الف) بند (۲) این ماده، هر کشور عضو اقداماتی را به اجراء در خواهد آورد تا تضمین کند که مؤسسات مالی آن، سوابق کافی را در مدت زمان مقتضی در مورد حساب‌ها یا معاملات مربوط به افراد مذکور در بند (۱) این ماده که حداقل باید شامل اطلاعات مربوط به هویت مشتری و نیز تا جایی که ممکن باشد مالک منافع باشد، حفظ میکنند.

۴ - هر کشور عضو با هدف پیشگیری و کشف انتقال عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، اقدامات مقتضی و مؤثری را به اجراء در خواهد آورد تا با کمک نهادهای نظارتی خود از ایجاد بانک‌هایی که حضور فیزیکی ندارند و به گروه مالی منظم وابسته نیستند ممانعت به عمل آورد. کشورهای عضو میتوانند ملزم نمودن مؤسسات مالی خود را جهت نپذیرفتن ورود یا ادامه ارتباط بانکی با چنین مؤسساتی و اجتناب از ایجاد رابطه با مؤسسات مالی خارجی که اجازه میدهند حساب‌های آنها توسط بانک‌هایی که حضور فیزیکی ندارند و به گروه مالی منظمی وابسته نیستند مورد استفاده قرار گیرد نیز مورد بررسی قرار دهند.

۵ - هر کشور عضو طبق قانون داخلی خود، ایجاد نظام‌های مؤثر افشای مالی را در رابطه با مقامات دولتی خاص و مجازات‌های مناسب به خاطر عدم رعایت آن مدنظر قرار خواهد داد. هر کشور عضو همچنین اتخاذ اقداماتی که ممکن است ضروری باشد را مدنظر قرار خواهد داد تا چنانچه تحقیق، طرح دعوی و استرداد عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون ضروری باشد به مراجع صلاحیت دار خود امکان دهد تا آن اطلاعات را با مراجع صلاحیت دار در سایر کشورهای عضو مبادله نمایند.

۶ - هر کشور عضو، اتخاذ اقداماتی که ممکن است ضروری باشد را براساس قانون داخلی خود مدنظر قرار خواهد داد تا مقامات دولتی خاص را که در مورد حساب مالی در یک کشور خارجی ذینفع می‌باشند یا دارای حق امضاء یا اختیار دیگر بر آن حساب هستند ملزم نماید تا آن ارتباط را به مراجع صلاحیت دار گزارش دهند و سوابق مقتضی مربوط به چنین حساب‌هایی را حفظ کنند. چنین اقداماتی مجازات‌های مناسب برای عدم رعایت موارد مزبور را پیش‌بینی خواهد کرد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱**ماده ۵۳ - اقداماتی برای استرداد مستقیم اموال**

هر کشور عضو، بر اساس قانون داخلی خود:

الف - اقدامات ضروری را به عمل خواهد آورد تا به کشور عضو دیگر امکان دهد دعوی مدنی را در دادگاه های خود مطرح نماید تا سند یا مالکیت اموال حاصل از طریق ارتکاب جرم احراز شده بر اساس این کنوانسیون را احراز نماید.

ب - اقدامات لازم را اتخاذ خواهد نمود تا به دادگاه های خود امکان دهد به کسانی که جرایم احراز شده بر اساس این کنوانسیون را مرتکب شده اند حکم کند غرامت یا خسارت به کشور عضو دیگری که در اثر چنین جرایمی متضرر شده است را بپردازد.

پ - اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا به دادگاه های خود یا مراجع صلاحیت دار امکان دهد در زمان تصمیمگیری، ادعای کشور عضو دیگر به عنوان مالک قانونی اموال حاصل از طریق ارتکاب جرم احراز شده بر اساس این کنوانسیون را به رسمیت بشناسند.

ماده ۵۴ - راه کارهای استرداد اموال از طریق همکاری بینالمللی در زمینه مصادره

۱ - هر کشور عضو، به منظور ارائه معاضدت قضایی متقابل به موجب ماده (۵۵) این کنوانسیون در رابطه با اموال حاصل از طریق ارتکاب یا دخالت در جرم احراز شده طبق این کنوانسیون، بر اساس قانون داخلی خود:

الف - اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا به مراجع صلاحیت دار خود امکان دهد تا حکم مصادره صادره توسط دادگاه کشور عضو دیگر را به اجرا در آورد؛

ب - اقدامات ضروری را اتخاذ خواهد نمود تا به مراجع صلاحیت دار خود امکان دهد در جایی که صلاحیت قضایی دارند، نسبت به صدور دستور مصادره مال با منشاء خارجی از طریق قضاوت در مورد جرم مربوط به پولشویی یا سایر جرایم دیگر که ممکن است در چهارچوب صلاحیت قضایی آن باشد یا از طریق سایر تشریفات که قانون داخلی آن اجازه میدهد اقدام کنند؛ و

پ - در مواردی که مجرم را نتوان به دلیل مرگ، فرار یا فقدان یا موارد خاص دیگر مورد پیگرد قرار داد، اتخاذ اقدامات لازم را مدنظر قرار خواهد داد تا مصادره چنین مالی را بدون محکومیت کیفری امکان پذیر سازد.

۲ - هر کشور عضو بر اساس درخواست به عمل آمده به موجب بند (۲) ماده (۵۵) این کنوانسیون جهت ارائه معاضدت قضایی متقابل، مطابق قانون داخلی خود به صورت زیر عمل خواهد نمود:

الف - اقدامات لازم را به عمل خواهد آورد تا امکان مسدود کردن یا مصادره اموال را برای مراجع صلاحیت دار خود بر اساس دستور مسدود کردن یا ضبط اموال صادره توسط دادگاه یا مرجع صلاحیت دار کشور عضو درخواست کننده که اساس معقولی را برای کشور عضو درخواست شونده فراهم میآورد تا باور کند که زمینهای کافی برای اتخاذ چنین اعمالی وجود دارد و در نهایت این اموال از نظر جزء (الف) بند (۱) این ماده مشمول دستور مصادره خواهد بود، فراهم کند.

ب - اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا امکان مسدود کردن یا مصادره اموال را برای مراجع صلاحیت دار خود بر اساس درخواستی که اساس معقولی را برای کشور عضو درخواست شونده فراهم میآورد تا باور کند که زمینهای کافی برای اتخاذ چنین اعمالی وجود دارد و در نهایت این اموال از نظر جزء (الف) بند (۱) این ماده مشمول دستور مصادره خواهد بود، فراهم کند و

پ - اتخاذ اقدامات بیشتری را مدنظر قرار خواهد داد تا به مراجع صلاحیت دار خود امکان دهد تا اموال را جهت مصادره بر اساس مواردی مانند دستگیری خارجی یا اتهام کیفری مربوط به تملک اموال مزبور حفظ نمایند.

ماده ۵۵ - همکاری های بینالمللی جهت مصادره

۱ - کشور عضو که درخواستی را از کشور عضو دیگر دارای صلاحیت قضایی در مورد جرم احراز شده بر اساس این کنوانسیون برای مصادره عواید ناشی از جرایم، اموال، تجهیزات یا سایر وسایل موضوع بند (۱) ماده (۳۱) این کنوانسیون که در قلمرو آن قرار دارد، دریافت کرده است، تا بالاترین حد ممکن در چهارچوب نظام حقوقی داخلی خود به صورت زیر عمل خواهد نمود:

الف - درخواست را جهت دریافت دستور مصادره و در صورتی که دستور مصادره صادر شده باشد، جهت اجراء آن به مراجع صلاحیت دار ارائه خواهد داد؛ یا

ب - با هدف به اجراء در آوردن آن و تاحدی که درخواست شده، دستور مصادره صادره توسط دادگاه کشور درخواست کننده را طبق بند (۱) ماده (۳۱) و جزء (۱) بند (الف) ماده (۵۴) این کنوانسیون تا جایی که به عواید جرم، اموال، تجهیزات یا سایر وسایل موضوع بند (۱) ماده (۳۱) مربوط میشود و در قلمرو کشور عضو درخواست شونده واقع شده است به مقامات صلاحیت دار تحویل دهد.

۲ - به دنبال درخواست به عمل آمده توسط کشور عضو دیگر که صلاحیت قضایی بر جرم احراز شده بر اساس این کنوانسیون را دارد، کشور عضو درخواست شونده اقداماتی را اتخاذ خواهد نمود تا عواید ناشی از جرم، اموال، تجهیزات یا سایر وسایل موضوع بند (۱) ماده (۳۱) این کنوانسیون را جهت مصادره نهایی که توسط کشور عضو درخواست کننده یا به دنبال درخواست کشور عضو درخواست شونده به موجب بند (۱) این ماده دستور داده خواهد شد را شناسایی، رهگیری و مسدود یا ضبط نماید.

۳ - مفاد ماده (۴۶) این کنوانسیون با اعمال اصلاحات لازم در مورد این ماده اعمال خواهد شد. علاوه بر اطلاعات مشخص شده در بند (۱۵) ماده (۴۶)، درخواست های به عمل آمده به موجب این ماده شامل موارد زیر خواهد بود:

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

الف - در صورتی که درخواست مربوط به جزء (الف) بند (۱) این ماده باشد، توصیفی از اموالی که قرار است مصادره شود، از جمله تا حدی که ممکن باشد محل و در صورتی که ربط داشته باشد ارزش تخمینی اموال و صورت حقایقی که کشور درخواست کننده به آن اتکاء نموده است و جهت قادر نمودن کشور عضو درخواست شونده برای بهدست آوردن دستور به موجب قانون داخلی آن کافی است؛

ب - در موردی که درخواست مربوط به جزء (ب) بند (۱) این ماده باشد، يك نسخه قانونی قابل قبول از دستور مصادره که درخواست بر مبنای آن انجام و توسط کشور عضو درخواست کننده صادر شده است، بیان حقایق و اطلاعات راجع به حدودی که اجراء دستور درخواست شده است، بیانیهای که اقدامات اتخاذ شده توسط کشور عضو درخواست کننده را مشخص میکند تا اطلاعات لازم را به اشخاص ثالث با حسن نیت بدهد و فرآیند لازم را تضمین نماید و بیانیهای مبنی بر این که حکم مصادره، نهایی است؛

پ - در موردی که درخواست مربوط به بند (۲) این ماده باشد، بیان حقایقی که کشور عضو درخواست کننده بر آن اتکاء دارد و توصیفی از اقدامات درخواست شده و در صورت وجود، نسخه قانونی قابل قبول دستوری که مبنای درخواست میباشد.

۴ - تصمیمات یا اقدامات پیشبینی شده در بندهای (۱) و (۲) این ماده توسط کشور عضو درخواست کننده براساس و با رعایت مفاد قانون داخلی و آئین دادرسی آن یا هر ترتیبات یا موافقتنامه دوجانبه یا چندجانبه که در ارتباط با کشور عضو درخواست کننده ممکن است به آن ملزم باشد، اتخاذ خواهد شد.

۵ - هر کشور عضو، نسخی از قوانین و مقرراتی که این ماده را قابل اجراء مینمایند و هرگونه تغییرات بعدی چنین قوانین و مقرراتی یا توصیف مربوط به آن را به دبیرکل سازمان ملل متحد ارائه خواهد داد.

۶ - چنانچه کشور عضوی مشروط کردن اتخاذ اقدامات موضوع بندهای (۱) و (۲) این ماده به وجود معاهده مربوط را انتخاب نماید، آن کشور عضو، این کنوانسیون را بهعنوان اساس لازم و کافی معاهده تلقی خواهد نمود.

۷ - چنانچه کشور عضو درخواست شونده شواهد کافی و بهموقع را دریافت نکند یا ارزش اموال مزبور، ناچیز باشد، همکاری براساس این ماده ممکن است رد شود یا اقدامات موقت حذف شود.

۸ - قبل از حذف هرگونه اقدام موقت اتخاذ شده به موجب این ماده، کشور عضو درخواست شونده در صورت امکان به کشور عضو درخواست کننده فرصت خواهد داد تا دلایل خود را در موافقت با ادامه این اقدامات ارائه دهد.

۹ - مفاد این ماده به عنوان مخدوش کننده حق شخص ثالث با حسن نیت، تعبیر نخواهد شد.

ماده ۵۶ - همکاری های ویژه

هر کشور عضو تلاش خواهد کرد بدون خدشه وارد آمدن به قانون داخلی آن اقداماتی را اتخاذ کند تا بدون خدشه وارد آمدن به تحقیقات، پیگرد یا دادرسیهای قضایی مربوط به خود، مجاز باشد اطلاعات مربوط به عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون را چنانچه اعتقاد داشته باشد که افشاء چنین اطلاعاتی ممکن است به کشور دریافت کننده در زمینه آغاز یا انجام تحقیقات، پیگرد یا دادرسیهای قضایی کمک کند یا منجر به درخواست آن کشور عضو به موجب این فصل کنوانسیون شود، بدون درخواست قبلی به کشور عضو دیگر ارائه دهد.

ماده ۵۷ - بازگرداندن و تعیین تکلیف دارایی ها

۱ - مالی که توسط کشور عضوی به موجب ماده (۳۱) یا ماده (۵۵) این کنوانسیون مصادره شده است به موجب بند (۳) این ماده توسط آن کشور عضو براساس مفاد این کنوانسیون و قانون داخلی آن در اختیار مالکان قانونی قبلی از جمله طریق بازگرداندن، قرار خواهد گرفت.

۲ - هر کشور عضو، اقدامات ضروری قانونی و غیره را براساس اصول اساسی قانون داخلی خود اتخاذ خواهد نمود تا مراجع صلاحیت دار خود را قادر سازد که مال مصادره شده را در زمانی که براساس درخواست کشور عضو دیگر و براساس این کنوانسیون عمل میکند با در نظر گرفتن حقوق اشخاص ثالث با حسن نیت، بازگرداند.

۳ - کشور عضو درخواست شونده، براساس مواد (۴۶) و (۵۵) این کنوانسیون و بندهای (۱) و (۲) این ماده اقدامات زیر را به عمل خواهد آورد:

الف - در مورد اختلاس وجوه دولتی یا پولشویی وجوه دولتی اختلاس شده موضوع مواد (۱۷) و (۲۳) این کنوانسیون، چنانچه مصادره براساس ماده (۵۵) این کنوانسیون و طبق رأی نهایی در کشور عضو درخواست کننده صورت گرفته باشد، الزامی که کشور درخواست شونده میتواند از آن چشمپوشی کند، بازگرداندن اموال مصادره شده به کشور عضو درخواست کننده است.

ب - در مورد عواید ناشی از هر جرم دیگر مشمول این کنوانسیون چنانچه مصادره طبق ماده (۵۵) این کنوانسیون و براساس رأی نهایی در کشور عضو درخواست کننده صورت گرفته باشد، الزامی که کشور درخواست کننده میتواند از آن چشم پوشی کند بازگرداندن مال مصادره شده به کشور عضو درخواست کننده در صورتی است که کشور عضو درخواست کننده به صورت معقول مالکیت قبلی چنین مال مصادره شدهای را به کشور درخواست شونده، اثبات کند یا در صورتی که کشور عضو درخواست شونده زیان وارده به کشور عضو درخواست کننده را به عنوان مبنای بازگرداندن مال مصادره شده به رسمیت بشناسد.

پ - در کلیه سایر موارد، اولویت رسیدگی را به بازگشت مال مصادره شده به کشور عضو درخواست کننده، بازگشت چنین مالی به مالکان قانونی قبلی آن یا پرداخت غرامت به قربانیان جرم خواهد داد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۴ - در صورت اقتضاء کشور درخواست شونده میتواند هزینه‌های معقول تقبل شده در موقع تحقیق، پیگرد یا دادرسی قضایی منجر به بازگشت یا تعیین تکلیف اموال را کسر نماید، مگر این که کشور های عضو به صورت دیگری تصمیم بگیرند.

۵ - در صورت اقتضاء، کشورهای عضو می‌توانند توجه ویژه‌ای را نیز به انعقاد موافقتنامه‌ها یا ترتیبات مورد قبول متقابل جهت تعیین تکلیف نهایی مال مصادره شده براساس مورد به مورد مبذول نمایند.

ماده ۵۸ - واحد اطلاعات مالی

کشورهای عضو جهت جلوگیری و مبارزه با انتقال عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون و ارتقاء راه‌ها و روش‌های بازگرداندن چنین عوایدی با یکدیگر همکاری خواهند نمود و بدین منظور ایجاد واحد اطلاعات مالی را به‌عنوان مسوول دریافت، تجزیه و تحلیل و نشر گزارشات مربوط به معاملات مالی مظنون، به مقامات صلاحیت دار مورد بررسی قرار خواهند داد.

ماده ۵۹ - ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه

کشورهای عضو انعقاد ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه یا چندجانبه را مدنظر قرار خواهند داد تا کارایی همکاری‌های بین‌المللی تعهد شده به‌موجب این فصل کنوانسیون را ارتقاء دهند.

فصل ششم - کمک فنی و تبادل اطلاعات**ماده ۶۰ - کمک فنی و آموزش**

۱ - هر کشور عضو تا حدی که لازم باشد برنامه‌های آموزشی ویژه‌ای را برای کارکنان مسوول پیشگیری و مبارزه با فساد شروع خواهد کرد یا آنها را توسعه یا ارتقاء خواهد داد. چنین برنامه‌های آموزشی از جمله می‌تواند به زمینهای زیر پردازد:

الف - اقدامات مؤثر جهت جلوگیری، کشف، تحقیقات، مجازات و کنترل فساد از جمله استفاده از روش‌های جمع‌آوری شواهد و تحقیق.

ب - ظرفیت‌سازی در گسترش و برنامه‌ریزی سیاست راهبردی مبارزه با فساد.

پ - آموزش مراجع صلاحیت دار جهت آمادگی پرداختن به درخواست‌های معاضدت متقابل که نیازهای این کنوانسیون را برآورده نماید.

ت - ارزیابی و تقویت مؤسسات، مدیریت خدمات عمومی و مدیریت دارایی‌های عمومی از جمله کارپردازی دولتی و بخش خصوصی.

ث - پیشگیری و مبارزه با انتقال عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون و بازگرداندن چنین عوایدی.

ج - کشف و مسدود کردن انتقال عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون.

چ - مراقبت از انتقال عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون و روشهای مورد استفاده جهت انتقال، مخفی کردن و استتار چنین عوایدی.

ح - روش‌ها و راهکارهای اداری و حقوقی مؤثر و مناسب جهت تسهیل بازگرداندن عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون.

خ - روش‌های مورد استفاده جهت حمایت از قربانیان و شهودی که با مراجع قضایی همکاری میکنند، و

د - آموزش مقررات داخلی و بین‌المللی و زبان‌ها.

۲ - کشورهای عضو براساس ظرفیت خود، فراهم آوردن گسترده‌ترین اقدامات مربوط به کمک‌های فنی را برای یکدیگر به ویژه به نفع کشورهای در حال توسعه در طرح‌ها و برنامه‌های مربوط مبارزه با فساد خود از جمله حمایت مادی و آموزش در زمینهای موضوع بند (۱) این ماده و آموزش و کمک و مبادله متقابل تجربیات مربوط و دانش تخصصی که همکاری‌های بین‌المللی بین کشورهای عضو در زمینهای استرداد و معاضدت قضایی متقابل را تسهیل میکند، مورد بررسی قرار خواهند داد.

۳ - کشورهای عضو تاحدی که ضرورت داشته باشد تلاشهایی در جهت به حداکثر رساندن فعالیت‌های عملیاتی و آموزش در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و در چهارچوب ترتیبات یا موافقتنامه‌های دوجانبه و چندجانبه مربوط را تقویت خواهند نمود.

۴ - کشورهای عضو براساس درخواست، کمک به یکدیگر را در زمینه‌های اجراء ارزیابیها، مطالعات و تحقیقات مربوط به انواع، علت‌ها، تأثیرات و هزینه‌های فساد در کشورهای متبوع خود با هدف توسعه راهبردها و برنامه‌های عملی مبارزه با فساد با مشارکت مراجع صلاحیت دار و جامعه، مدنظر قرار خواهند داد.

۵ - کشورهای عضو میتوانند به منظور تسهیل بازگرداندن عواید ناشی از جرایم احراز شده براساس این کنوانسیون، در رابطه با ارائه اسامی کارشناسانی که میتوانند به دستیابی این هدف کمک کنند با یکدیگر همکاری نمایند.

۶ - کشورهای عضو استفاده از فراهمیها و هماندیشیهای منطقه‌ای، زیر منطقه‌ای و بین‌المللی را مدنظر قرار خواهند داد تا همکاری و کمک فنی را ارتقاء دهند و بحث و بررسی مشکلات مربوط به نگرانی دوجانبه از جمله نیازها و مشکلات ویژه کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصادهای در حال گذر را برانگیزانند.

۷ - کشورهای عضو برقراری راهکارهای داوطلبانه را با هدف کمک مالی به تلاشهای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصادهای در حال گذر برای اعمال این کنوانسیون از طریق پروژها و برنامه‌های کمک فنی مورد بررسی قرار خواهند داد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۸ - کشورهای عضو، اعطاء کمک های داوطلبانه به دفتر مواد مخدر و جرایم سازمان ملل متحد را جهت شکوفا نمودن برنامه ها و پروژها از طریق دفتر مزبور در کشورهای در حال توسعه با هدف اجراء این کنوانسیون، مدنظر قرار خواهند داد.

ماده ۶۱ - جمعآوری، مبادله و تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به فساد

۱ - هر کشور عضو با مشورت کارشناسان، گرایش به فساد در قلمرو خود و نیز اوضاع و احوالی که در آنها جرایم مربوط به فساد ارتکاب مییابد را مدنظر قرار خواهد داد.

۲ - کشورهای عضو، توسعه و استفاده مشترک از آمارها و اظهارنظرهای کارشناسی تحلیلی در رابطه با فساد و اطلاعات را با هدف توسعه و تا جایی که ممکن باشد تعاریف، استانداردها و روش های مشترک و نیز اطلاعات مربوط به بهترین رویهها جهت پیشگیری و مبارزه با فساد را از طریق سازمان های بینالمللی و منطقی مد نظر قرار خواهند داد.

۳ - هر کشور عضو، نظارت بر سیاست ها و اقدامات عملی را جهت مبارزه با فساد و ارزیابی کارایی و اثربخشی آنها، مدنظر قرار خواهد داد.

ماده ۶۲ - سایر اقدامات: اجراء این کنوانسیون از طریق توسعه اقتصادی و کمک فنی

۱ - کشورهای عضو اقداماتی که منجر به اجراء مطلوب این کنوانسیون شود را تاحد امکان از طریق همکاری های بین المللی با در نظر گرفتن تأثیرات منفی فساد بر جامعه به طور اعم و بر توسعه پایدار به طور اخص، اتخاذ خواهند نمود.

۲ - کشورهای عضو تاحدی که ممکن باشد و با هماهنگی با یکدیگر و نیز سازمان های بینالمللی و منطقی تلاش های ملموسی را در موارد زیر به عمل خواهند آورد:

جزء الف - ارتقاء همکاری های خود در سطوح مختلف با کشورهای در حال توسعه با هدف تحکیم ظرفیت کشورهای اخیرالذکر برای پیشگیری و مبارزه با فساد.

ب - ارتقاء کمک های مادی و مالی جهت حمایت از تلاش های کشورهای در حال توسعه برای پیشگیری و مبارزه با فساد و کمک به آنها برای اجراء موفقیتآمیز این کنوانسیون.

پ - ارائه کمک فنی به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر جهت کمک به آنها برای برآوردن نیازهای آنها به منظور اجراء این کنوانسیون. بدینمنظور کشورهای عضو تلاش خواهند نمود تا کمک های داوطلبانه منظم و کافی به حسابی که بهطور خاص بدینمنظور در ساز و کار مالی سازمان ملل متحد در نظر گرفته شده است، بنمایند. کشورهای عضو براساس قانون داخلی و مفاد این کنوانسیون میتوانند توجه ویژه را نیز به اختصاص درصدي پول یا معادل ارزش عواید ناشی از جرم یا اموال مصادره شده طبق مفاد این کنوانسیون جهت کمک به آن حساب، معمول دارند.

ت - ترغیب و تشویق سایر کشورها و مؤسسات مالی در صورت مقتضی برای ملحق شدن آنها به تلاش هایی که طبق این ماده انجام میشود، بهویژه از طریق ارائه برنامههای آموزشی بیشتر و تجهیزات جدیدتر به کشورهای در حال توسعه جهت کمک به آنها در دستیابی به اهداف این کنوانسیون.

۳ - این اقدامات تا جایی که ممکن باشد، بدون خدشوارد آوردن به تعهدات کمک خارجی موجود یا سایر ترتیبات مربوط به همکاری های مالی در سطوح بینالمللی، منطقی یا دوجانبه خواهد بود.

۴ - کشورهای عضو با در نظر گرفتن ترتیبات مالی لازم برای مؤثر نمودن روش های همکاری های بین المللی پیش بینی شده توسط این کنوانسیون و جهت پیشگیری، کشف و کنترل فساد میتوانند ترتیبات یا موافقتنامه های دوجانبه یا چندجانبه در مورد کمک مادی و تدارکاتی منعقد نمایند.

فصل هفتم - راهکارهای اجرایی**ماده ۶۳ -** فراهمی کشورهای عضو این کنوانسیون

۱ - بدینوسیله فراهمی (کنفرانس) کشورهای عضو این کنوانسیون به منظور بهبود ظرفیت کشورهای عضو و همکاری بین آنها برای نیل به اهداف مندرج در این کنوانسیون و ترغیب و تجدیدنظر در اجراء آن تشکیل میشود.

۲ - دبیرکل سازمان ملل متحد، فراهمی کشورهای عضو را حداکثر یک سال پس از لازمالاجراء شدن این کنوانسیون برگزار خواهد کرد. پس از آن نشستهای عادی فراهمی کشورهای عضو براساس آئین کار مصوب فراهمی برگزار خواهد شد.

۳ - فراهمی کشورهای عضو، آئین کار و مقررات حاکم بر اجراء فعالیت های مندرج در این ماده از جمله قواعد مربوط به پذیرش و شرکت ناظران و پرداخت هزینههای تقبل شده برای اجراء این فعالیت ها را تصویب خواهد نمود.

۴ - فراهمی کشورهای عضو در مورد فعالیت ها، تشریفات و روش های کاری برای نیل به اهداف مندرج در بند (۱) این ماده از جمله موارد زیر توافق خواهد کرد:

الف - تسهیل فعالیت های کشورهای عضو به موجب مواد (۶۰) و (۶۲) و فصل های دوم تا پنجم این کنوانسیون از جمله ترغیب و بسیج کمک های داوطلبانه.

ب - تسهیل مبادله اطلاعات در بین کشورهای عضو در خصوص گرایش ها و الگوهای فساد و رویههای موفقیتآمیز جهت پیشگیری و مبارزه با آن و بازگرداندن عواید ناشی از جرم از جمله از طریق نشر اطلاعات مربوط به گونهای که در این ماده ذکر شده است.

پ - همکاری با سازمان های منطقی و بینالمللی مربوط و سازوکارها و سازمان های غیردولتی.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

ت - استفاده مناسب از اطلاعات مربوط تهیه شده توسط راهکارهای منطقه ای و بینالمللی جهت مبارزه و پیشگیری از فساد به منظور اجتناب از دوبارهکاری غیر ضروری.

ث - بررسی دوره‌های اجراء این کنوانسیون توسط کشورهای عضو.

ج - ارائه پیشنهادهایی برای بهبود این کنوانسیون و اجراء آن.

چ - مورد توجه قرار دادن الزامات کمک فنی کشورهای عضو در خصوص اجراء این کنوانسیون و پیشنهاد هر اقدامی که ممکن است در این رابطه ضروری به نظر برسد.

ه - از نظر بند (۴) این ماده، فراهمی کشورهای عضو، آگاهی لازم در مورد اقدامات متخذه توسط کشورهای عضو در اجراء این کنوانسیون و مشکلاتی که در این راه به آنها برخورد نموده‌اند را از طریق اطلاعات ارائه شده توسط آنها و راه کارهای بررسی تکمیلی که ممکن است توسط فراهمی کشورهای عضو برقرار شود، به دست خواهد آورد.

و - هر کشور عضو، اطلاعات مربوط به برنامه‌ها، طرح‌ها، رویه‌ها و اقدامات اداری و قانون گذاری خود برای اجراء این کنوانسیون را به گونه‌ای که فراهمی کشورهای عضو مقرر کرده است، برای فراهمی کشورهای عضو فراهم خواهد کرد. فراهمی کشورهای عضو مؤثرترین راه دریافت و اقدام براساس اطلاعات از جمله اطلاعات دریافتی از کشورهای عضو و سازمان های صلاحیت دار بینالمللی را بررسی خواهد نمود. داده‌های دریافتی از سازمان های غیردولتی مربوط که طبق تشریفات که فراهمی کشورهای عضو در مورد آن تصمیمگیری خواهد کرد، به طور مقتضی معتبر شناخته شده‌اند نیز ممکن است مورد توجه قرار گیرد.

ز - فراهمی کشورهای عضو به موجب بندهای (۴) تا (۶) این ماده، در صورت لزوم هر نهاد یا سازوکار مناسبی را برای کمک به اجراء مؤثر این کنوانسیون تشکیل خواهد داد.

ماده ۶۴ - دبیرخانه

۱ - دبیرکل سازمان ملل متحد خدمات دبیرخانه‌ای لازم را برای فراهمی کشورهای عضو این کنوانسیون فراهم خواهد نمود.

۲ - دبیرخانه اقدامات زیر را به عمل خواهد آورد:

الف - کمک به فراهمی کشورهای عضو در انجام فعالیت های مندرج در ماده (۶۳) این کنوانسیون و به عمل آوردن ترتیبات و فراهم کردن خدمات لازم برای جلسات فراهمی کشورهای عضو؛

ب - براساس درخواست، کمک به کشورهای عضو برای ارائه اطلاعات به فراهمی کشورهای عضو به صورتی که در بندهای (۵) و (۶). ماده (۶۳) این کنوانسیون پیشبینی شده است؛ و

پ - تضمین هماهنگی های لازم با دبیرخانه سازمان های منطقه‌ای و بین المللی مربوط.

فصل هشتم - مفاد نهایی**ماده ۶۵ - اجراء این کنوانسیون**

۱ - هر کشور عضو براساس اصول اساسی قانون داخلی خود، اقدامات لازم از جمله اقدامات قانونی و اداری را اتخاذ خواهد نمود تا اجراء تعهدات خود به موجب این کنوانسیون را تضمین نماید.

۲ - هر کشور عضو می تواند جهت پیشگیری و مبارزه با فساد، اقدامات جدیدتری یا شدیدتری نسبت به موارد پیش بینی شده در این کنوانسیون را اتخاذ نماید.

ماده ۶۶ - حل و فصل اختلافها

۱ - کشورهای عضو تلاش خواهند نمود تا اختلافات مربوط به تفسیر یا اجراء این کنوانسیون را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲ - هر اختلاف بین دو یا چند کشور عضو در رابطه با تفسیر یا اجراء این کنوانسیون را که نتوان از طریق مذاکره ظرف مدت معقول حل و فصل نمود، بنا به درخواست یکی از کشورهای عضو به داوری ارجاع خواهد شد. چنانچه شش ماه بعد از تاریخ درخواست داوری، کشورهای عضو مزبور نتوانند در خصوص برگزاری داوری با هم توافق نمایند، هر يك از کشورهای عضو مزبور میتواند اختلاف را براساس درخواست، طبق اساسنامه دیوان بینالمللی دادگستری به آن دیوان ارجاع دهد.

۳ - هر کشور عضو میتواند در هنگام امضاء، تصدیق، پذیرش یا تصویب یا الحاق به این کنوانسیون اعلام کند که خود را ملزم به رعایت بند (۲) این ماده نمیداند. سایر کشورهای عضو در رابطه با هر کشور عضوی که چنین حق شرطی را در نظر گرفته است، ملزم به رعایت بند (۲) این ماده نخواهند بود.

۴ - هر کشور عضوی که طبق بند (۳) این ماده حق شرطی در نظر گرفته است میتواند در هر زمان با ارسال اطلاعیه‌ای به دبیرکل سازمان ملل متحد، از حق شرط مزبور صرف نظر نماید.

ماده ۶۷ - امضاء، تصدیق، پذیرش، تصویب و الحاق

۱ - این کنوانسیون از تاریخ نهم تا یازدهم دسامبر ۲۰۰۳ میلادی (۱۸ تا ۲۰ آذر ۱۳۸۲ هجری شمسی) در مریدا، مکزیک جهت امضاء تمامی کشورها و پس از آن از تاریخ نهم دسامبر ۲۰۰۵ میلادی (۱۸/۹/۱۳۸۴ هجری شمسی) در مقر سازمان ملل متحد مفتوح خواهد بود.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

۲ - این کنوانسیون برای امضاء سازمان های وحدت اقتصادی منطبقی نیز مفتوح خواهد بود، به شرط آن که حداقل یک کشور عضو چنین سازمانی طبق بند (۱) این ماده کنوانسیون را امضاء کرده باشد.

۳ - این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب میباشد. اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب، نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد. سازمان وحدت اقتصادی منطبقی در صورتی میتواند سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب خود را تودیع نماید که حداقل یکی از کشورهای عضو آن به این ترتیب عمل کرده باشد. سازمان مزبور در سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب خود، حدود صلاحیت خود را در مورد موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون اعلام خواهد نمود. چنین سازمانی هر تغییری در حدود صلاحیت خود را به اطلاع امین اسناد خواهد رساند.

۴ - این کنوانسیون جهت الحاق هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطبقی که حداقل یک کشور عضو آن، عضو این کنوانسیون باشد مفتوح میباشد. اسناد الحاق نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد. سازمان وحدت اقتصادی منطبقی در زمان الحاق خود، حدود صلاحیت خویش را در مورد موضوعات مورد حکم در این کنوانسیون اعلام خواهد نمود. چنین سازمانی هر نوع تغییری در حدود صلاحیت خود را به اطلاع امین اسناد خواهد رساند.

ماده ۶۸ - لازمالاجراء شدن

۱ - این کنوانسیون در نودمین روز پس از تودیع سیامین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق لازمالاجراء خواهد شد. از نظر این بند هر سند تودیع شده توسط سازمان وحدت اقتصادی منطبقی به عنوان سندی علاوه بر اسناد تودیع شده توسط کشورهای عضو این چنین سازمانی تلقی نخواهد شد.

۲ - این کنوانسیون در رابطه با هر کشور یا سازمان وحدت اقتصادی منطبقی که این کنوانسیون را پس از تودیع سیامین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب قرار میدهد یا به آن ملحق میشود، در سی امین روز پس از تاریخ تودیع سند مربوط توسط چنین کشور یا سازمانی یا در تاریخی که این کنوانسیون به موجب بند (۱) این ماده لازم الاجراء میشود (هر کدام که مؤخرتر باشد) لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۶۹ - اصلاح

۱ - بعد از سپری شدن پنج سال از تاریخ لازمالاجراء شدن این کنوانسیون، هر کشور عضوی میتواند اصلاحیهایی را پیشنهاد و آن را به دبیرکل سازمان ملل متحد ارسال نماید و او هم اصلاحیه پیشنهادی را به منظور رسیدگی و تصمیمگیری در مورد پیشنهاد، به کشورهای عضو و فراهمایی کشورهای عضو کنوانسیون اطلاع خواهد داد. فراهمایی کشورهای عضو هر تلاشی را به عمل خواهد آورد تا در مورد هر اصلاحیه به اجماع برسد. چنانچه تمامی تلاش ها جهت رسیدن به اجماع به نتیجه نرسد و هیچ توافقی حاصل نشود، به عنوان آخرین راه حل، تصویب اصلاحیه مستلزم دو سوم اکثریت آراء کشورهای عضو حاضر و رأی دهنده در نشست فراهمایی کشورهای عضو خواهد بود.

۲ - سازمان های وحدت اقتصادی منطبقی در مورد موضوعاتی که در چهارچوب صلاحیت آنها قرار دارد، حق رأی خود را بهموجب این ماده با تعداد آرای برابر با تعداد کشورهای عضو آن که عضو این کنوانسیون هستند، اعمال خواهند نمود. چنانچه کشورهای عضو سازمان های مزبور حق رأی خود را اعمال کرده باشند، سازمان های مزبور حق رأی خود را اعمال نخواهند کرد و بالعکس.

۳ - اصلاحیه مصوب، طبق بند (۱) این ماده منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب کشورهای عضو میباشد.

۴ - اصلاحیه مصوب، طبق بند (۱) این ماده، در مورد یک کشور عضو، نود روز پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب اصلاحیه مزبور، نزد دبیرکل سازمان ملل متحد لازمالاجراء خواهد شد.

۵ - موقعی که اصلاحیهایی لازمالاجراء میشود، در رابطه با کشورهای عضو که رضایت خود را نسبت به ملزم بودن به آن ابراز داشتهاند، لازمالاجراء خواهد بود. سایر کشورهای عضو که امکان ملزم به مفاد این کنوانسیون و هر اصلاحیهایی خواهند بود که قبلاً تنفیذ، پذیرش یا تصویب کردهاند.

ماده ۷۰ - خروج از عضویت

۱ - هر کشور عضو میتواند با ارسال اطلاعیه کتبی به دبیرکل سازمان ملل متحد از عضویت در این کنوانسیون خارج شود. خروج از عضویت مزبور یک سال پس از دریافت اطلاعیه توسط دبیرکل سازمان ملل متحد نافذ خواهد شد.

۲ - در صورتی که تمامی کشورهای عضو یک سازمان وحدت اقتصادی منطبقی از عضویت در این کنوانسیون خارج شده باشند، عضویت سازمان مزبور در این کنوانسیون پایان خواهد یافت.

ماده ۷۱ - امین اسناد و زبان ها

۱ - دبیرکل سازمان ملل متحد به عنوان امین اسناد این کنوانسیون تعیین میشود.

۲ - نسخه اصل این کنوانسیون که نسخ عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن از اعتبار یکسان برخوردار میباشد نزد دبیرکل سازمان ملل متحد تودیع خواهد شد.

در تأیید مطالب فوق نمایندگان تام الاختیار زیر که به طور مقتضی از طرف دولت های متبوع خود دارای اختیار می باشند، این کنوانسیون را امضاء کرده اند.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد - مصوب ۱۳۸۵/۰۳/۲۱

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده، منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و هفتاد و یک ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۲۰/۷/۱۳۸۷ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

علی لاریجانی

رئیس مجلس شورای اسلامی

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

